

חמץ
מאת שמואל הספרי

(c) כל הזכויות שמורות

יולי 1994

הדמויות –

אריק גורצניק – כבן ארבעים . מעורער בנפשו
 שרה גורצניק – אשתו , כבת שלושים וחמש .
 אלישבע מלאך – אחותו של אריק , אשתו של נחמיה , כבת ארבעים וחמש
 נחמיה מלאך- בעלה , סוכן המוסד לשעבר כבן חמישים וחמש
 ברכה אנג'ל- אחותו של נחמיה , כבת שישים , אלמנה ערירית חרדית
 קלמן (קלי) מלאך – בנם של אלישבע ונחמיה . לא יוצלח .
 גאולה (גולי) – גרושתו של קלי
 סבתא חנה בלה (אנאבלה) גורצניק – בת שבעים וחמש , אמא של אריק ואלישבע
 המלאך השחור
 פרופ' וירניק – הפסיכיאטר .
 שומר בבית בן גוריון
 נחמיה ופרופ' וירניק יגולמו על ידי אותו שחקן .

העלילה מתרחשת בישראל בערב חג הפסח שלפני מלחמת יום הכיפורים .

תמונה 1

חושך על הבמה . מוזיקה שמסתימת בצריחה צורמת של חפץ החוצה את האויר ונוחת ברכות .
 אור עולה לאט לאט על גוף אדם עירום השוכב מקופל על הבמה גבו לקהל . מכתפיו צומחות שתי כנפי פרפר שחורות . הוא מותח רגלים וידיים בודק את גופו ממשש אותו כאילו חווה אותו לראשונה ואז הוא מבחין בכנפיים . מנסה לטלטל אותן , מביט אחורה מנסה להביט בהן . נוגע באיזור חלציו , תמה לא למצוא כלום . יוצא מהבמה .

תמונה 2

ביתם של אריק ושרה גורצניק
 אריק ושרה בביתם . שרה אוחזת נר דולק . לאריק יש הגדה של פסח ביד .
 שרה-
 קודם תעשה את הברכה . פיזרתי לך לחם בכל הבית .
 אריק-
 קודם תספרי לי
 שרה-
 אריק , לא !
 אריק –
 טוב . ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציונו על ביעור חמץ .
 שרה-
 עכשיו בוא . אני אאיר לך עם הנר .
 אריק-
 שרהלה , לפני הנר- (לא זז) אני רוצה שתספרי עוד פעם איך מיכאל מת.
 שרה-
 בסדר . ואחר כך אתה מחפש בחדר השינה ונגמור עם זה .
 אריק-
 אני שומע .
 שרה-
 אתה לא היית . היית במשימה חשובה ולא ידעתי איפה . והשתגעתי מרוב דאגה . עם מי יכולתי להשאיר אותו ? אף אחד . אז במוצאי שבת עשיתי לו אמבטיה חמה , חיכיתי כמה דקות לראות שהוא לא קורא לי ויצאתי לחפש אותוך .
 אריק –
 אבל ידעת שאני במשימה .
 שרה –
 כן . ידעתי .
 אריק-
 אז למה יצאת לחפש אותי ?
 שרה-
 כי דאגתי . חשבתי רק לגשת לראות אם אתה אצל הפרופסור ולחזור מיד . אבל לא הישגתי מונית ועד שהיגיעה החשמלית לקח זמן ואמרת לי לעצמי כל הזמן שלחזור עכשיו זה אידיוטי כי כבר עבר הזמן שביזבזתי עד עכשיו ואם אני חוזרת עכשיו אז הכל ילך לאיבוד . ואז הפרופסור לא היה בבית-
 אריק-
 מי זה הפרופסור ?
 שרה –
 סליחה .

אריק-

אל תעשי טעויות אם את לא חייבת. תמשיכי

שרה -

המפעיל שלך . הלכתי למפעיל שלך אבל הוא לא היה בבית . ועד שהיגעת שוב לתחנה חיכיתי וחיכיתי עד שמישהו אמר לי שבמוצאי שבת בוינה החשמליות מפסיקות לנסוע מוקדם וככה עד שחזרתי המים כבר היו קרח כמעט והוא היה כחול לגמרי ורעד כל הזמן בבכי כזה חלש אבל כבר לא היה לי כסף להזמין רופא כי שילמתי את הכל למונית אבל חיבקתי אותו וחיממתי אותו והייתי בטוחה שהכל יהיה בסדר אבל זכרתי שלילד עם חום גבוה צריך לעשות אמבטיה קרה כדי שהחום ירד אבל את החום הוא הרי קיבל באמבטיה מהמים הקרים... ולמחרת הוא מת מדלקת ריאות . עכשיו בוא לחדר שינה ונמשיך .

אריק-

אנחנו לא נפרדנו בגלל זה . הרבה זוגות נפרדים במצב כזה . לא אנחנו . את פשוט הבנת שהייתי צריך להיות מחוץ לבית אותו שבוע .

שרה-

כן . כי בגללך היינו שם לא בגללי או בגלל הילד . באנו לשם בגללך . עכשיו בוא נמשיך כי יש לי המון עבודה עם הכלים .

אריק-

טוב . אני רוצה למצוא לבד . חכי לי כאן . (יוצא . מהחדר השני) אני לא מוצא ..

שרה -

על הארון הקטן ליד המיטה . (מדליקה את האור . המלאך השחור שנחת בתמונה 1 נראה בחדר)

אריק-

(מבוהל) כבי את האור ! (מכבה) מצאתי! " ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציונו על ביעור חמץ " . (מופיע בפתח החדר עם כיכר לחם וג'ריקן בנזין כתום)

שרה-

כבר אמרת את זה .

אריק-

מתי ?

שרה -

אני יכולה להיכנס ?

אריק-

כבר לא צריך . קחי . (הדמות שחורה המכונפת מופיעה בפתח) חכה לי שם . עכשיו תקשיבי מה עליך לעשות . מחר בבוקר אני כבר לא אהיה כאן . אני יוצא מוקדם . את יורדת לחצר ואת צריכה לעשות שריפה גדולה, הנה , (מראה לה על ככר הלחם) כאן תשפכי לי קצת בנזין וזה מה שתגידי - (מראה לה בהגדה)
"כל חמץ שהיה ברשותי שראיתי או שלא ראיתי שביערת ושלל ביערתי כל לכלוך שיש לי בחיים כל קושי כל כאב..."-

שרה-

זה לא כתוב אצלי .

אריק-

"...כל הבעיות במשפחה , כל הרופאים , כל המשפחה בעצמה , כל האחים והאחיות והדודים והדודות הכל .."-

שרה -

אריק די , אריק...

אריק -

"...הכל יתבטל הכל יהיה הפקר כמו עפר הארץ כמו אפר כאילו לא היה כאילו לא פגשתי אותו אף פעם כאילו לא התחתנתי איתו..."

שרה-

תפסיק !!!

אריק-

..כאילו אף פעם לא התחנתני איתו, כאילו לא נולד ילד כאילו לא מת הילד כאילו אני בתולה מחדש קטנה עגלגלה מלכת היופי של תנועת המושבים המון מחזרים, נורמאליים עובדים בעבודה נורמאלית, ואני גרה לי עוד פעם במושב קטן בגליל העליון והכל בסדר. ואז תדליקי. אש. גדולה. ותחכי עד שהכל ישרף. בסדר? (שרה שותקת) כי אני יוצא מחר בבוקר מוקדם. יש לי פגישה.

שרה-

לאן אתה יוצא?

אריק-

אני לא יכול לגלות לך.

שרה-

לי מותר. אמרו לך שלי מותר לך לגלות

אריק-

קיבלתי פקודה חדשה. הוא הביא לי פקודה חדשה ואסור לי לגלות לאף אחד. אני צריך להגיע לתחנה מרכזית ומשם לצלצל למספר טלפון ואז יודיעו לי איפה להתיצב.

שרה -

אז אני באה איתך.

אריק-

(מביט בה רגע כמנסה להבין) את רוצה שידיחו אותי...את לא באה איתי. יש לך משימה - לשרוף את החומר שנשאר. בבוקר. תעשי שריפה. אני הולך לישון. (יוצא)

שרה-

אני משאירה לך כסף על השולחן. ואני אכין לך בגדים. ואוכל.

אריק- לא צריך. ושהבגדים שאת מכינה לי לא יהיו חדשים, חבל. (יוצא לחדר השינה)

שרה-

על מה חבל?

אריק-

(חוזר) חבל עליך. חבל עלי. חבל על אלישבע אחותי. היא אמרה לי חבל שלא יהיה מי שישאל את הקושיות בסדר כי הילד שלה כבר גדול ושלנו מת- זה מה שחבל. היום הוא היה יכול להיות בן חמש. לפני שאני הולך - אני נותן לך עוד הזדמנות אחת - איך זה קרה?

שרה-

אחר צהרים אחד. היה קר בחוץ אמצע ינואר. שלג ירד. בבית היה חם כי התנור בער. ואז התקשרו ואמרו לבוא לקחת אותך שגמרת את...משימה ואתה עייף מאוד ורוצה הביתה. אבל לא היה לי עם מי להשאיר אותו וידעתי שתתעצבן אם אני אביא אותו איתי ושזה יקח יותר זמן אז אמרתי לו - מיכאל, תעשה פאזל ואם תגמור עד שאני חוזרת איתך תקבל ממתק. וירדתי למטה וחיפשתי מונית ובאה מונית ואז לפני שנכנסתי למונית שמעתי חריקת מכונית וצעקות ורצתי וראיתי אותו שוכב על הכביש. הוא פשוט רץ אחרי, מיד אחרי שסגרתי את הדלת...די,אני לא רוצה יותר די אריק די אני לא רוצה יותר, אל תכריח אותי יותר אני מבקשת. די (נשברת בבכי. אריק מחייך למלאך)

אריק-

תודיעי לאלישבע אחותי שאם היא לא באה להזמין אותי באופן אישי אנחנו לא באים מחר

שרה-

באים לאן? אני הבטחתי להורי שנהיה אצלם. אנחנו לא יכולים ללכת לאחותך אחרי מה

שעשית לפני שנה!

אריק-

מה עשיתי? עד שתדעי אם אני חוזר כבר לא תספיקי להגיע להוריך. אתה בא? (יוצא עם

המלאך)

**ביתם של אלישבע ונחמיה מלאך
חושך. נר דולק בידו של נחמיה. מתוך החושך נשמע קולו**

נחמיה –

(קורא מתוך הגדה של פסח את נוסח ביעור החמץ) "כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דלא חמיתיה ודלא ביערתיה ליבטיל ולהווי הפקר כעפרא דארעא

אלישבע-

ברוך השם. אפשר להדליק את האור?

נחמיה –

תדליקי.

אלישבע-

(מדליקה) אוי ואבוי.

נחמיה-

מה קרה?

אלישבע-

אמא שלי נעלמה

נחמיה-

מה זאת אומרת?

אלישבע-

היא הרגע היתה פה לפני שכיבית את האור. (צועקת) אמא! כל לילה אותו דבר. נו תעזור לי! אתה חייב כמו ילד לשחק באש? ימי הביניים - מסתובב בן אדם מכובד עם לפידים ומחפש חתיכות לחם שהוא בעצמו החביא. מאמה!

נחמיה-

תבדקי אולי היא רוקדת פלאמנקו בשרותים אולי היא הלכה לעשות פיפי מה את צועקת.

אלישבע-

כן, היא כבר מזמן לא צריכה שרותים כדי לעשות פיפי, תתעסק בענינים שלך תעשה לי טובה. אתה לא רוצה לחפש אל תחפש. (פותחת מגירות וארונות) עכשיו יסגרו לי את הדגים. היא בטח כבר קילומטר מכאן עם הנעלי בית בלי סוודר ומה היא תגיד לאנשים לאן להחזיר אותה הרי היא בטוחה שהיא אצל חיה'לה באילת בכלל, לא אצלי. יסגרו לי את הדגים עד שאני אמצא אותה. אבל אתה - תעמוד ותסתכל עלי. המרגל שחזר מן הכפור, נו תחזור כבר תחזור!

נחמיה-

(משועשע) תגידי את השתגעת? במגירות את מחפשת אותה?

אלישבע-

את הפנס!! אולי היא מאחורי הבית, בחושך

נחמיה-

הבטריות של הפנס נגמרו במירדף הקודם.

אלישבע-

(מתישבת) אז אני לא יודעת מה לעשות. כמו ילדה קטנה אי אפשר לעזוב אותה רגע. נו, איפה אני אצא לחפש אותה עכשיו, יש לי את הכלים של פסח להוריד -

נחמיה-

אני אוריד. רק את השקית עם החמץ תני לי שלא נשכח אותה בבית מרוב שמחה.

אלישבע-

הוא יוריד... אם נשארו עוד חלקים מהסרויס אז גם אותם תשבור... הוא יוריד. תעמוד למטה ותיקח ממני. איפה הסולם. איפה אמא שלי. מאמה!

נחמיה-

7 אנאבלה ! אנאבלה ! (מתפוצץ מצחוק) אנאבלה...אמא שלך תגיד לשוטר שקוראים לה
אנאבלה גונזאלס הוא ישלח אותה למכסיקו . אנאבלה !
סבתא –

שה שה, הנה (נכנסת עם הסולם)

אלישבע-

בבקשה . סתם . להוציא אותי מהדעת .

נחמיה-

(מרים קול) לאן הלכת באמצע החושך הזה . עושים פה משהו לאן את נעלמת פתאום .

סבתא (לאלישבע) –

מי זה האיש הזה ולמה הוא צועק עלי

אלישבע-

(על הסולם) אתה מוכן ?

נחמיה-

אחת סנילית, אחת הבת שלה . (מרים ידים אל אלישבע המורידה צלחות מהבוידעם) תני לי

אלישבע-

בזהירות

**(סבתא בינתיים פותחת את שקית החמץ ומפזרת את חתיכות הלחם ברחבי הבית . אלישבע
מפסיקה להעביר צלחות לנחמיה . הוא מרים ידים אוטומטית למעלה , מחכה , לא מקבל
צלחות)**

אלישבע-

תסתכל (שניהם עוקבים חסרי ישע אחרי הסבתא)

נחמיה-

עזבי אותה (לוקח את הצלחות מידיה של אלישבע , ומניח על השולחן אלא שהאור כבה פתאום
והוא מפספס)

סבתא-

(מכבה את האור) אפשר להתחיל (נפץ צלחת מתנפצת)

נחמיה-

(מדליק את האור) את לא יכולה לחכות רגע ?

אלישבע-

אמא , כבר ניקית את החדר שלך ?

סבתא-

אני אלך אחרי הביעור חמץ.

אלישבע-

לכי עכשיו . (סבתא לא זזה) נו מה את מחכה ? את לא זוכרת שנחמיה עשה כבר ביעור חמץ ?
מה יש לך . (סבתא נעלבת ויוצאת)

נחמיה-

נו כמה צלחות את מורידה? כמה גדודים את מביאה לי הנה למחר .

אלישבע-

והיא סנילית , מה ... אמא שלי- אחת . אחותך הרעבעצן מבני ברק -שתיים . אתה ואני - שנים

נחמיה-

אחותי לא באה אני רבתי איתה

אלישבע-

אני אשלים איתה

נחמיה-

מי ביקש ממך

אלישבע-

קלי, הבן שלך , אחד - חמש

נחמיה-

קלי הודיע שהוא במילואים מחר .

אלישבע-

איזה מילואים ? אנחנו עושים סדר בבית והבן שלך לא יהיה ? זה לא יכול להיות - אתה תתקשר לחברים שלך במשרד הבטחון ותשחרר אותו .
נחמיה-

בסדר .

אלישבע-

על כל פנים צלחת אני שמה לו . האשה שלו , גולי , צריכה צלחת ?
נחמיה-

הם התגרשו למה היא באה ?

אלישבע-

היא אוהבת את הסדר אצלנו , מה כואב לך ?

נחמיה-

בסדר - שש . הורדת שמונה .

אלישבע-

אריק ושרהלה שנים

נחמיה-

אריק ושרהלה ...

אלישבע-

גם איתם יש לך בעיה ?

נחמיה-

עם שרהלה לא

אלישבע-

זה אתה לא צריך לספר לי . אני הולכת לדגים אתה תשטוף בינתיים את הכלים -(יוצאת)
נחמיה-

זה כבר בטוח שאריק בא ?

אלישבע-

(מבחוץ) רק המות בטוח אבל אתה יכול ללכת אם זה לא מוצא חן בעיניך .

נחמיה-

...הרי הזמינו אותי לקיבוץ , הרי יכולנו ללכת לבית מלון , הרי יכולנו לנסוע לחוץ לארץ לברוך מכל האספסוף אנשי שוליים הזה . למה אחרי עשרות שנים שהייתי בנסיעות , שלא הייתי בבית , פעם ראשונה אני רוצה לערוך סדר כמו שצריך , לשבת לשולחן אצלי בבית לעשות מה שעושים ...

אלישבע-

(חוזרת לקחת את הארנק) תחנוק אותה - קח חבל , תחנוק את אחותך . אני אגמור את אמא שלי את הבן שלך תגרש מהבית ותיסע לבית מלון עם גולי ושרהלה . מצדי זה בסדר . שלום . (יוצאת)
נחמיה מסדר את הצלחות לנשיאה למטבח כשלפתע הוא מריח משהו)

נחמיה-

מה זה ? מה הריח הזה ? אלישבע !

סבתא -

(נכנסת עם פח מלפפונים ריק ובתוכו בוערת אש)איפה החמץ , אני את האש כבר הדלקתי
(נחמיה המום עם הצלחות בידיים)

נחמיה-

(היסטרי)תניחי את זה . לא על השולחן . בצד . אני אהרוג אותך . על הרצפה!! קחי ממני את הצלחות

(סבתא מחזיקה בקושי את הצלחות . נחמיה רץ למטבח חוזר עם כד מים אותם הוא שופך לתוך הפח ועשן עולה ממנו . הוא נרגע . ואז הוא קולט את סבתא מסתחררת עם הצלחות) רגע !
(מזנק ומציל את הסרויס.)

נחמיה-

למה את עושה את זה ?

סבתא-

(מביטה בו ארוכות ואז מפטירה) מוקיון...במאה התשע- עשרה אני זוכרת בערב חנוכה באו אלינו לעיירה כאלה חברה כמוך ג'ינג'ים, עם קרקס. גם, היו עושים קונצים עם צלחות ואש לכבוד חנוכה, אבל יותר יפה. 12 בדצמבר זה היה, עם פאה ג'ינג'ית היה לו ובגדים משבצות. פה קרוע. גם הוא היה מוקיון אבל יותר צעיר ממך. הרבה יותר צעיר ועכשיו פסח לא חנוכה. אריק יבוא לסדר, מה היא אמרה?

נחמיה-

הלואי והייתי יודע מתי את זוכרת ומתי את סנילית.

סבתא -

תענה מה ששואלים אותך!

נחמיה-

כן הוא יבוא יחד עם שרהלה

סבתא -

והלא יוצלח, קלי, הבן שלך?

נחמיה-

גם הלא יוצלח יבוא עם הזונה הקיבוצניקית שלו. וגם אחותי.

סבתא-

ולמה הם באים כולם - יש איזו חגיגה?

נחמיה-

הנה... ליל הסדר!

סבתא-

בסדר. אריק לא בסדר צריך לשמור עליו.

נחמיה-

הוא בסדר גמור צוחק מכולנו, כמוך. (סבתא יוצאת. מהדלת)

סבתא-

אם היית ג'ינג'י לא הייתי נותנת לך את הבת שלי

נחמיה-

איזה מזל יש לי.

תמונה 4

ביתם של שרהלה ואריק גורצניק.
שרהלה ואריק בחדר השינה. מוסיקה קלאסית מתנגנת מהראדיו. הדלת הנעולה נפתחת במפתח מבחוץ. אלישבע נכנסת הביתה.

אלישבע-

אריק! שרהלה!

שרה-

(יוצאת מהחדר עם סיגריה ביד) אה זו את

אלישבע-

איפה אריק? בבית?

שרה-

הוא ישן.

אלישבע-

אח, כמה שאני מקנאה בך - כולם, ערב פסח, עומדים על הראש, משתגעים, מנקים משפשפים ורק אצלך שומעים מוסיקה קלאסית.

שרה-

סליחה (סוגרת את הראדיו)

אלישבע-

תעירי אותו , אני צריכה לדבר איתו לפני מחר .

שרה-

אנחנו נבוא אליכם .. אני לא יודעת מה לעשות - הבטחתי שנהיה אצל הורי השנה ..בגלל שנה שעברה וגם הוא הסכים, פתאום הערב הוא אמר שהולכים אליכם אבל רק אם תבואי להזמין אותו באופן אישי

אלישבע-

אל תעשו לי טובות , יהיו מספיק בלעדיכם .

שרה-

זה לא אני, את יודעת שאני אוהבת את הסדר אצלכם. חשבת, אולי נחמיה אחרי מה שהיה לפני שנה אצל חיהלה שהוא לא רוצה אותנו אצלו...!

אלישבע-

הוא יכול ללכת לעשות סדר עם אחותו אם אח שלי לא מוצא חן בעיניו . אריק ישב איתי ליד השולחן כמו כל שנה . למה את לא מעירה אותו?

שרה-

הוא צריך לישון , הוא יוצא מחר מוקדם . אפיתי עוגה לחג אולי תקחי אותה

אלישבע-

יש לי עוגה . לאן הוא יוצא מוקדם , עובדים בדואר מחר?

שרה-

לא יודעת.

אלישבע-

(מחקה אותה) - "לא יודעת"...- מה את כן יודעת ?

שרה-

לא יודעת . הוא יוצא ...אני לא יודעת לאן ..

אלישבע-

את אשתו את צריכה לדעת .מה את מסתירה ממני ?

שרה-

הוא אמר שהתקשרו ואמרו לו לצאת למשימה ושלא הודיעו לו לאן ושהוא צריך להתקשר אליהם מתחנה מרכזית... אלישבע, זה עוד פעם מתחיל . והיום הוא עוד פעם עשה לי את המות עם הילד - עוד פעם מה היה ואיך היה כאילו שהוא שכח מה היה . ואני לא יודעת מה לעשות..

אלישבע-

אז אולי תזכרי כבר סוף סוף מה היה , זה יכול לעזור ... מה הג'ריקן הזה עושה באמצע הסלון . ואת עוד מעשנת

שרה-

זה אריק . הוא אמר לשרוף את החמץ מחר בבוקר ,אני לא יודעת מה זה- בחיים שלי לא עשיתי את זה .

אלישבע-

תוציאי את זה מכאן .(שרה'לה רוצה לקחת את הג'ריקן) לא עם הסיגריה !

שרה-

אריק!! (נכנסת לחדר ויוצאת עם אריק אחרי רגע)

אריק -

אני לא יכול לדבר איתך עכשיו , אלישבע, אני עסוק מאוד .

אלישבע -

שב . תסתכל עלי ותקשיב . אתה עולה על האוטובוס בשש וחצי בבוקר . בשעה שמונה בדיוק אתה נכנס אל פרופסור וירניק בחיפה , שדירות הציונות חמישים ואחת . את המעטפה הזאת אתה משאיר אצל המזכירה שלו - אתה מקשיב לי , אריק ?

אריק-

תגידי מה שאת רוצה .

אלישבע-

אתה נכנס אליו אומר שלום , מציג את עצמך מתישב ועונה על השאלות שלו. אריק , אל 11
תבלבל לו את המוח בסיפורים , אל תנסה להיות גיבור - יש לך משימה לעשות אסור לך
להיכשל בפעם הזאת . אתה אומר לו רק דבר אחד - שאתה פוחד , כשאתה רואה חייילים
ומדים לא חשוב של מי- אתה פוחד . הוא ישאל אותך ממת' אתה מרגיש שכולם נגדך ואתה תגיד
לו - מה תגיד לו ?

אריק-

את האמת - מהיום שאני זוכר את עצמי .

אלישבע-

רע מאוד . אתה שכחת . זה התחיל בצבא בדרך לאילת כשהתקיפו אתכם מסתננים . אתה חייב
להגיד את זה .

אריק-

אבל אני לא זוכר את זה

אלישבע-

כי אז זה התחיל . ההתקפות חרדה . תאמין לי , אני אחותך , אני מכירה אותך מיום שנולדת .
היית בסדר . והיה מה שהיה במחנות והחזקת מעמד והיה מה היה אחרי המלחמה והחזקת
מעמד ואז היתה ההתקפה בצבא .

אריק-

זה הכל ?

אלישבע-

זה הכל . אריק , אתה זה אתה . אתה לא מישהו אחר . אתה לא קצין אתה לא מרגל-אתה מי
שאתה והם רוצים לפגוע בך , פשוט תגיד את האמת אל תמציא כלום . בסדר , חמוד שלי ? זה
הטענה שלנו אריק נגדם - זה ברור לך ? - אריק, תגיד לו את כל זה ונצליח . אבל לא יותר מזה.
את ההמצאות שלך וההתחפשויות תשמור בבטן . ותיקח את החוות דעת ותחזור מהר הביתה
לסדר .

אריק-

בסדר.

אלישבע -

ומה זה המשימה ששרהלה אמרה שיש לך ? איזה משימה יש לך ?

אריק-

אני לא יכול לפרט . (לשרהלה, בזעם אלים) את חייבת לפתוח את הפה , אי אפשר לסמוך עליך
לרגע .

אלישבע-

אריק!! לך לישון!(יוצא)

שרה-

אלישבע .. אין לי כוח יותר.

אלישבע-

זה החיים שלך . אין לך ברירה . טוב , (קמה) אני לא יודעת איזה משימות יש לו אבל לקח לי
הרבה מאוד זמן וכסף לסדר את התור הזה אצל פרופסור וירניק . וכל ענין הפיזיים עומד על זה .
את זה שיתן לפקידה לפני שהוא נכנס .

שרה-

אה.. אני שלחתי לה בקבוק קוניאק לפני שבועיים כמו שאמרת

אלישבע-

את לא שלחת לה כלום .

שרה-

מה ?

אלישבע-

מה שאת שומעת . אם זה היה תלוי בך הייתם גרים באוהל ואוכלים לחם עם מרגרינה. 12
ותגיעו בזמן . נחמיה לא אוהב לחכות . (שמה לב לנוצות השחורות על השטיח) מה זה ,
לא ניקית את הבית ? (יוצאת)
שרה אוספת את הנוצות לא מבינה מהיכן היגיעו לשם .

תמונה 5

**אור עולה על הדמות השחורה המכונפת . הוא מנסה להשתחרר מהכנפים המחוברות לו לגב
בניגוד לרצונו . ניכר בו שהן מביכות אותו .**

מלאך-

תצחקו זונות תצחקו , תקלה בתהליך האינקרנציה - תתעופף , אמרו לי , תתעופף , יהיה בסדר ,
תהיה בן אדם . יהיה בסדר . הנה - ידיים בסדר , רגליים בסדר , ראש לא רע . פלוץ! - תקוע עם
כנפיים כמו בצירי התנך של הדביל ההוא מה שמו . מה פתאום כנפיים? שמה יש לי כנפיים ?
לאן יש לי לעוף באויר המלוכלך הזה . מסתובב בעולם כמו עורב מפלסטיק , מפיל נוצות על
השטיח . ואם כבר כנפים למה לא של מלאך ? למה של פרפר ? (אור כחול מציף אותו מלמעלה
מלווה בפרץ של מוזיקה שמיימית) מחביוני האינסוף מרחבי רקיע בתוך רקיע היכל בתוך היכלות
שקופים אוריריים תכלכלים הגעתי מעופף כתם אור נקודה ללא מימד הגוף לספר , לספר לפתוחי
לבב לכרוויי אזניים לספר את סיפורו של אריק בעולם הזה . אריק , אריק , נשמה מיוסרת - ילד
חמודות , ילד בן שלש עשרה פרח עלומים גבוה , יפה , מדבר שפות - מדבר עברית מדבר אידיש
מדבר רוסית פולנית אוקראינית , בסוף גם גרמנית ימלל - אכזה אכטונג שיסן בום בום בום - כפר
קטן בפולניה , אבא לא עני לא עשיר אחים אחיות ...מלחמה!! המלחמה ! - מתנה לבר מצוה
וידעו שזה יבוא - רוסים גרמנים אוקראינים כל הסיפור - קודם בורחים ביער אחר כך גטו אחר כך
מחנה . מחנה - מה טובו אהליך יעקב בקאצט , משכנותיך ישראל ישראל בטח באדוני . אריק
אריק מתחיל גבר בגברים גומר שלושים קילו . הסיפור הקלאסי בחור חזק , עובר סלקציות כמו
כלום - ומה שהוא עשה שם ...ומה שהוא ראה שם ..בירח השחור ההוא... מה שהוא עשה שם ..
לא משנה , באנו לארץ , משפחה אחים אחיות בעיקר אחיות . הוא כבר חמישים וחמישה קילו ,
הוא כבר שישים ושבעה קילו ! מלחמת השחרור - שמעתם על זה , זונות?- שמעתם איך ממיליון
איש נלחמים רק שישים אלף ? את הקוממיות את העצמאות כל העם צבא כל העם בתי הקפה
מלאים בתל אביב ובחיפה מאניה יורדים בחורים בלי משפחה בלי אבא בלי אמא והופ - רובה ביד
נצרה סגורה ולך תילחם נגד ערבים ? לא שמעתם ? הנה כל הסיפור - אריק אריק באנו ארצה ,
הנה חברים הנה בחורים של ארץ ישראל הנה שזופים כמו בדואינים שואלים בלילה בשמירה -
איפה היית אריק מה עשית אריק -נלחמת בהיטלר אריק ? באדולף בכבודו ובעצמו נלחמת?
עברת סלקציה אצל מה שמו הדוקטור ?? ואריק טיפש אריק אומר כן עברתי - מספר מספר
מספר לא סותם את הפה כל הלילה מרוקן הכל סוף סוף מישהו רוצה לשמוע .עד הבוקר . הולך
לישון ריק - בבוקר קם צ'זבטניק . בוקר טוב צ'זבטניק רוצה סיגריה צ'זבטניק? לנקות את הנשק
צ'זבטניק , תספר לנו משהו צ'זבטניק תשמע עושים הערב קומזיץ ככה כל החברה אולי תבוא
תספר קצת מעשיות , איזה מעשיות ? מיינסאלאך , אתה יודע -על הגופות וכל העסק הזה שקברו
אותך בשלג בגלל תפוח אדמה והוא שגילחו לו את הזקן עם חתיכת זכוכית ..והשיניים הן
איזה צחוק- השיניים . אז אתה בא ?
לא . לא בא . לא רוצה יותר . לכו תמותו . לא צריך . אריק מכניס הכל לבטן מתחיל לדבר לעצמו .
זה אריק שלי . זה אריק שלי הנהדר . כמה אוהבים אותו שם למעלה - לא שומר , רוצה ללכת .
רגע אומרים לו לא נגמרה הקוממיות - אל תילחם . תהיה שקמיסט , בסדר ? תמכור שרוכים ומיץ
לחייילים וסכיני גילוח . בסדר רק אל תדברו איתי . שיפסיקו להגיד
לי מה לעשות . בסדר תעלה על הקנטינה ניידת סע לאילת . איפה זה ? שמה , בשפיץ הנגב
חדש כבשנו לא מזמן . קח משאית קח מכתבים - סע . ואלה יהיו אבטחה שניים פלמח מחטיבת
הנגב . נוסעים . השנה חמישים ואחד החום- ארבעים מעלות . השוקולדה מים. נוסעים . האבטחה
מדברים אריק שותק נוסע פתאום איפה שמעלה העקרבים - שלושה . נחשים . שחורים עטופים
יוצאים . יורים על המשאית הקטנה צרורות צרורות עוד רגע השניים כבר בוכים למים מים והדם
מתייבש מהר מהר על האדמה הצהובה . ורק אריק - שקמיסט אלמוני גיבור ישראל הפליט , לאט
לאט , כמו בצ'זבטנים שלו - מה צריך לעשות ? לזחול ? להתחבא לחכות ? אני טוב בלחכות -

13 הנה אחד מתקרב . תעשה מת . תעשה מת אריק כמו שם בבור . עושה מת . מחכה -
הנה עוד אחד איפה השלישי ? אין דבר - אחר כך . מתקרבים פידאיונים . הדא מיית .
הדא מיית . והדא ? הדא גם מיית . אבל הדא לא מיית . הדא בשקט בשקט מגלגל רימון .
בובובום בובובום צעקות צעקות שקט .
עכשיו מהר לתקן את החור בגלגל , להעמיס את הפצועים לצאת לדרך לאילת חיילים מחכים
לסכיני גילוח מהשקם , למכתבים מהחברה - שקמיסט, מה זה השני חבר'ה ששוכבים פה
מאחורה ישנים ? לא זוכר . לא יודע ... חבר אחד יצא לדרך בים בם בום - שני חברים היגיעו
לאילת . אחד אריק שקמיסט לא זוכר כלום . השני אריק - גיבור ישראל נשאר שם במעלה
העקרבים . עם הפדאיון המתים . ושמה הכל התחיל או נגמר זהו לכו קיבינימאט , (מצטרף לאריק
שעמד והאזין לבוש ליציאה לדרך) אני עוד אראה לכם מה זה , בהמשך . תקשיבו לראדיו
**(אריק יצא במהלך דבריו של המלאך מחדר השינה . הוא לבוש . הוא נוטל את הדובי החום
שעמד ליד הטלפון , הדובי של מיכאל המת , מכניס לשקית ניילון ויוצא עם המלאך)**

תמונה 6

ביתם של נחמיה ואלישבע

**קלי , בנם של אלישבע ונחמיה מלאך , כבן שלושים , לבוש מדי מילואימניקים מדבר בטלפון
קלי (בטלפון) -**

...אז אתה אומר להקדים ואני אומר לאחר . מה פתאום להקדים !?

לא , תסתכל **אצלך** בשטר -

נו , נכון - מתי זה השתים עשרה ? מחר ! מחר חג , אז מחרתיים - ככה נהוג .

אצל כולם .

תקבל את כל הכסף שלך כמו שצריך .

לא , אין פדיון היום .

כי הפידיון מאתמול הולך לספקים לסחורה של מחר . מוצאי חג , עשרים וארבע שעות עם מצות
האנשים טורפים פיתות . חמץ חמץ - נעשה קופה תקבל מה שמגיע לך . אז תהיה בן אדם ותחכה

אל תרים את הקול .

אל תרים עלי את הקול . (לסבתא שמושכת בשרוולו ואומרת "קלי") רק רגע סבתא .

מה ת'אומר .

מה ת'אומר -

אני מצפצף עליך אידיוט . (לסבתא) חכי רגע .

תשרוף ת'סטקיייה לא תקבל כסף .

תשבור לה מה ש'תה רוצה - התגרשנו, היא לא מענינת אותי יותר .

אתה **ממש** מפחיד אותי

עכשיו **ממש** נבהלתי . טוב , מחרתיים אני אצלך .

מחרתיים אני אצלך עם הכסף . (צוחק בפראות) תבוא היום... תחנק עם הקניידלאך של אמא

שלי דודה שלי תירק עליך מיונז ואבא שלי יסביר את ההגדה עד שתכחיל .

אה , אגב , אני לא אהיה כי אני במילואים עד מחר . להתראות . (סוגר) מה את רוצה לכל

הרוחות ?

סבתא-

(נותנת לו כסף) קח , שיהיה לך

קלי- מה זה ?

סבתא-

דמי חנוכה , משלוח מנות , קח תקנה לך משהו מתוק ...ממתק . רק אל תקלקל את השיניים (קלי

סופר את ערימת השטרות שסבתא נתנה לו)

קלי-

ממתק בשלושת אלפים לירות ?

סבתא-

זה לא מספיק? במאה השבע עשרה, אני זוכרת, בן אדם היה לוקח מזודה כסף לקנות 14 חבילה גפרורים בגלל האינפלציה. ואז היו גפרורים שלפעמים לא נדלקים. ועכשיו עוד פעם הכל אינפלציה מחדש?

קלי-

זה לא אינפלציה זה מאפיה - יותר גרוע. ריבית קצוצה, סבתא, כמו כבוד קצוצה רק עם טעם של דם. דמי חנוכה... בואי רגע - את יודעת שעכשיו פסח נכון?

סבתא-

נו -

קלי-

את הקשבת לשיחה שלי? הבנת מה דיברתי?

סבתא-

נו

קלי-

אז את מבינה מה המצב, את מבינה שלוחצים עלי, שאין לי ברירה ואני חייב לפתוח מחר

סבתא-

נו

קלי-

בגלל זה את נותנת לי את הכסף? שאני לא אפתח מחר? זה לא מספיק סבתא, תודה (מנשק לה)

סבתא-

נו

קלי-

אז זהו! אני לא רוצה שתספרי כלום לאף אחד מה ששמעת. בסדר?

סבתא-

בסדר (קלי מנשק לה שוב ויוצא) נודניק. כמו אבא נודניק בן נודניק הייתי כבר קונה איזה חתיכה שוקולד ונותנת לו, במקום לבזבז את הזמן שלי ערב חנוכה. (יוצאת אבל מיד -)

קלי-

(שלא הלך חוזר מוביל את הסבתא ביד) אני לא יודע אם זה הזמן, ערב פסח, כולם לחוצים - אבל, אני לא אוהב בדיחות, מנגנון ההומור היהודי שלי דפוק, זאת אומרת בן אדם רגיל שומע בדיחה, מחכה במתח, מגיעה השורה האחרונה - צחוק, המתח מתפרק, נגמר - עוברים הלאה, עוד בדיחה. אני, מקבל דיכאון מזה - מה קרה איתו, עם הפרסי שנכנס הביתה, אשתו ערומה במיטה, למה? אין לי מה ללבוש. פותח את הארון - תראי כמה שמלות יש לך שמלה ירוקה, שמלה אדומה, שמלה מלמלה, שלום אדוני האינסטלטור, שמלה שחורה. צחוק. או קיי - מה עכשיו? מה אמר האינסטלטור? יצא מהארון? ניסה להסביר? חטף מכות רצח? והאשה, הבוגדת - מה היא אמרה - "זה לא מה שאתה חושב"? - "התפוצץ לי צינור"? - והוא, הפרסי - השתולל? הרביץ? נעלב עד מות והתאבד בגלל הבנאליות המגעילה של החיים? ואולי הם התגרשו? ומה עם הילדים? היו להם ילדים? לא היו? בני כמה הם היו? ואולי הם נשאר לגור יחד כדי לא לפגוע בילדים? אני יודע שאני נודניק לא איכפת לי

עוד דוגמה - אני חנוק. מערכות שקרים שלימות עומדות להתנפץ בקרוב. מה זה קרוב, ענין של שעות. הבריון הזה בטלפון מודיע לי שבאמצע הסדר הוא טובל לי את הביצים במי מלח ואוכל אותם והזקנה הסנילית הזאת מחליטה שזה הזמן לצחוק עלי עם הדמי חנוכה וכולם צוחקים וטוב להם כי הבדיחה נגמרה. ורק אני ממשיך לבד אל אחורי הקלעים החשוכים של הבדיחה המסריחה הזאת. בואי הנה, סבתא. אל תרימי שום טלפון ואל תדברי עם אף אחד. אף אחד! אלוהים שיתקשר לחפש אותי - את לא יודעת איפה אני. התנצרתי, התאבדתי ירדתי מארץ לאלבניה. ברור? סבתא! השואה לא נגמרה - זה נמשך! (יוצא חוזר בו) עוד משהו. זאת סבתא שלי, אנאבלה, אנאבלה גונזאלס. לשעבר חנה בילה גורצניק. לי קוראים קלמן לסבתא שלי קוראים אנאבלה וזה קטע גדול. אחר כך.

ביתה של ברכה אנג'ל
אלישבע בביתה של ברכה אנג'ל , אחותו של נחמיה . ברכה היא בת שבעים וחמש
נראית רע לבושה רע כורעת על הרצפה ומשפשפת אותה עם מברשת שיניים . לידה דלי עם
קומקום חשמלי ישן ומגהץ

אלישבע-

עוד לא גמרת לנקות , ברכה ?

ברכה-

(מזדקפת) הכיור גמור , יש לי עוד הרצפה לשפשף והשיש . חיכיתי לבן שלך שיבוא לעשות ביעור חמץ אתמול בערב אבל אם אבא שלו אח שלי לא בא למה שהוא יבוא . (הוציאה את המגהץ והקומקום ומושיטה את קצה החוט לאלישבע) תשימי את זה בתקע אלישבע-

בשקע .

ברכה-

אצלך בבית תשימי בשקע . אצלי תשימי בתקע . אלישבע-

את הולכת לגהץ עכשיו ?

ברכה-

לא , זה לשיש , להכשיר את השיש , טוב שבאת -את תשפכי קצת מים על השיש ואני אגהץ אותו . אלישבע-

ברכה ... לגהץ את השיש ?

ברכה-

כי יש בעיה עם האבן - שתופסת חמץ וזה אי אפשר להגעיל כי אם את שופכת מים רותחים זה מתקרר לעומת זאת המגהץ מרתיח אותם על השיש ואז זה בסדר . פטנט כזה . תשפכי . אלישבע-

את תתחשמלי ערב פסח .

ברכה-

לא מתחשמלים מזה , זה כמו על מכנסים המגהץ אדים שהביאו מקפריסין . אז את תוקעת ? אלישבע-

לא .

ברכה-

אז למה באת ?

אלישבע-

להביא אותך אלינו לשולחן . מסריח פה נפט , מה עשית פה עם נפט , ברכה ? למה כל מקום שאני הולכת יש נפט בסלון

ברכה-

את לא מזמינה אותי בגלל העיניים היפות שלי . רק בגלל האח . אז שהאח יבוא ויזמין אותי . אלישבע-

הוא לא יבוא .

ברכה-

הוא לא בא אז גם אני לא אבוא .

אלישבע-

הוא לא יבוא כי תגידי לו לא כמו כל שנה .

ברכה-

נכון .

אלישבע-

ברכה , זאת הפעם הראשונה שהוא עושה סדר אחרי הפנסיה אחרי שלושים שנה במוסד¹⁶
קשה לו גם בלעדך , קשה לו מקלי , קשה לו מאמא שלי מאח שלי קשה לו להתרגל אלי
ובמיוחד קשה לו מהטלפון שלא מצלצל יותר באמצע הלילה . והוא רוצה שכל המשפחה
תשב לשולחן והוא יערוך את הסדר כמו אבא שלכם . אז אני מבקשת שתבואי . את רוצה תביאי
אוכל שלך עם הכשרים שלך . למרות שעשיתי הכל כשר למהדרין .

ברכה-

יו, למהדרין . (שופכת מעט נפט מג'ריקאן ומתחילה לקרצף את הרצפה עם מברשת שיניים) עוד
פעם תשימי לי מיונז בביצה קשה ותחנקי אותי באמצע האוכל . הוא צעיר מה פתאום פנסיה , מה
קרה שם ?

אלישבע-

ברכה, למדתי לא לשאול שאלות . יום אחד הוא בא הביתה לתמיד . אויס נסיעות , אויס אקדחים
אויס שושושו . היה שם איזה ברוך כנראה . לא יודעת . היו כמה ברוכים אצלם בזמן האחרון .
עם מברשת שיניים !? עם נפט ומברשת שיניים ? משנה לשנה את משתגעת יותר . את לא רוצה
מיונז אל תאכלי מיונז למרות שאני לא מבינה מה חמץ בזה .

ברכה-

(מזדקפת) המיונז ממה עושים ?

אלישבע-

שמן , איך וייס, שמן וביצה .

ברכה-

והשמן שלך ממה עושים ?

אלישבע-

סויה , תירס , השד יודע

ברכה-

וזה חמץ . קטניות . עכשיו לכי . אני רוצה את המשיגענע שטיק שלי לעשות לבד בעצמי כמו
שאני אוהבת , להכשיר עם נפט עם חומצה עם ציאניד . זה בני ברק . יהודים גרים כאן אם אני
ארצה אני אכשיר אפילו את השמלות עם המגהץ . חג שמח . ואת יכולה להעביר הכל לבעלך אני
לא פוחדת ממנו . מה הוא יעשה לי, מעטפת נפץ ?

אלישבע-

למה לא נסעתי לבית הבראה... תראי, ברכה . האח שלך כבר לא רוצה לריב איתך . מזה את
צריכה לפחד . אפאטי . בקיצור אני אגיד לך - הוא פשוט שכח שאת קיימת . ומכיון שהוא האחרון
שיש לך, כדאי שתזכירי לו מפעם לפעם שאת חיה . למשל בליל הסדר . כי אני מהתפקיד הזה
מתפטרת . בעל אחד הרגת , השני ברח , אין לך ילדים - יש לך רק אח . זהו . עכשיו חג שמח .
(יוצאת, ברכה חוזרת לשפשף)

ברכה-

(בלעג) אוי איך היא הכניסה לי , אוי איך היא תקעה לי . אוי איך שאני רועדת מפחד

תמונה 8

הקליניקה של הפסיכיאטר פרופ. וירניק בחיפה .
אריק אצל הפסיכיאטר פרופסור וירניק בחיפה . עכשיו הוא סוכן המוסד מרכיב משקפי שמש.
פרופסור וירניק מקליט אותו בטייפ קטן .

אריק-

פרופסור וירניק, זאת שרהלה , מאז הענין הטראגי כל כך עם הילד היא לא בסדר . אני לא יכול
להשאיר אותה לרגע לבד . הנה , הייתי צריך להתחמק אתמול בלילה ולצאת מהחלון כדי שהיא
לא תעקוב אחרי . אני מקבל הודעות , טלפונים - היא מקשיבה . היא פותחת מכתבים בולשת כל
הזמן עם העיניים . זה מצחיק אותי- מתקשרת הרל"שית שלך או איזה חברה לעבודה, סוכנת -
היא בטוחה שאני בוגד בה .

פסיכיאטר-

היא אשתך לא ?

אריק-

אז מה זה אומר - שמותר לה? מותר לה לחשוד בי? ואם הייתי פקיד בבנק הדואר ולא איש השירות גם אז היא היתה חושדת?

פסיכיאטר-

אתה פקיד בדואר .

אריק-

זה הכיסוי... (חסר בטחון) אתה מנסה לבדוק אותי (צוחק) הבנתי . זה שאני לא יכול לספר לה מה אני עושה מחשיד אותי יותר, זה מעגל קסמים כזה וזה עושה את הכל הרבה יותר קשה. אתה המפעיל שלי - תגיד להם, למפקד, לממונה - אני צריך פרוייקט מיוחד, מרתק שיעסיק אותי הרבה מחוץ לבית. מאז המשימה בוינה לא זזתי כמעט .

פסיכיאטר-

אתה רוצה מנוחה לכמה זמן, שנסדר לך לעזוב את הבית לתקופה? תשב אצלנו בבית הארחה, נטפל בך, נדאג לך ...

אריק-

לא רוצה לנוח, רוצה לעבוד יש הרבה עבודה - המצב לא נהיה יותר טוב מבחינתנו. (קדחתני) השקט הזה בעולם, בשטחים המשוחררים, זה שקט שמוציא מהדעת ואני יודע שמתכוננים - הם לא סולחים כל כך מהר על ששת הימים. כמה, חמש שש שנים עברו? זה שהם בשקט כולם- זה על פני השטח, אני מרגיש את זה בעור, בראש, פה בין הרגליים. התרגשות כזאת. ואם אני לא טועה זה יקרה בחג. תסתכל מסביב המדינה הזאת עסוקה רק באיפה יעשו את הסדר ובינתיים מעבר לגבול יש מזימות קושרים קשר... זה לא נהיה טוב מבחינתנו

פסיכיאטר-

מבחינת אף אחד. בכל זאת, הנה, פה המשימה החדשה שלך לאחר הנופש. תן לשרהלה שתשמור לך. יש כאן מסמכים מפות והוראות.

אריק-

למה לשרהלה? הרי סיפרתי לך -

פסיכיאטר-

למה שרהלה זה בטוח... זה יותר בטוח. אתה צודק - האויבים אורבים אבל אף אחד מהם, אף אחד, לא יחשוד שזה אצלה. אתה לא צריך להגיד לה מה זה או ממי זה. את המעטפה הזאת אתה נותן לאחותך אלישבע. תגיד לה שעשיתי מה שיכולתי ואני מצטער .

אריק -

מה אחותי קשורה אלינו?

פסיכיאטר-

זה משהו אישי, התיידדנו כשלא היית כאן, דאגנו לך יחד. אתה יודע שאני מנסה להפוך את השירות למשפחה אחת גדולה. אז סיכמנו - אתה עכשיו נוסע הביתה, עושה סדר כמו שצריך, ומיד אחרי החג אתה יוצא לנופש תפגוש שם הרבה אנשים מענינים. אחר כך תחזור, תתחיל לעבוד - זו הוראה מראש השירות. מקובל עליך?

אריק-

לא, אבל מי אני לערער על ראש השירות. זה, אני לוקח?

פסיכיאטר-

ונותן לשרהלה (אריק מהסס) מה הבעיה?

אריק-

... טוב, אני אגיד את זה בכל זאת - אני חושד בה.

פסיכיאטר-

במי?

אריק-

בשרהלה אשתי. אני לא סומך עליה. יותר מדי דברים קורים איתה בזמן האחרון והתחלתי לפקוח עין... כל הסימנים מראים ש.. במצב אחר כבר הייתי מדווח אבל רציתי להיות בטוח. אז עכשיו אני בטוח למעלה מכל ספק- היא חפרפרת. היא עובדת איתם. היא.. גם בווינה כבר שמת

לב . אני רוצה שתשלחו חוליה טכנית שתסרוק את הדירה שלי ותנקה אותה ממיקרופונים 18
ומהמצלמות שהיא פיזרה שם . זה מסכן את כל המערכת .
פסיכיאטר-

הבנתי . תן לי את המעטפה (לוקח את המעטפה מוציא נייר מתוכו מוסיף כמה שורות מכניס את
הנייר וסוגר את המעטפה)תדביק ותסמן כמה קוים פה על המקום שהדבקת . עכשיו זה בסדר
ועוד משהו - אתה צודק במה שגילית אבל היא... כפולה . אנחנו מפעילים אותה. היא סוכנת
גדולה .

אריק-

כפולה .

פסיכיאטר-

כפולה גדולה . להתראות אריק חג שמח . יהיה בסדר , עתיד גדול מחכה לך בשירות .
(אריק יוצא . וירניק מזמזם באינטרקום) תתקשרי למחלקה ותבקשי אישפוז אחרי החג .
המסמכים אצל אשתו .

תמונה 9

שדירות הציונות בחיפה , ליד משרדו של וירניק .
אריק מוריד את משקפי השמש . הוא פותח את המעטפה וקורא את הנייר . הוא מרים את
הראש ומקמט את הנייר .

תמונה 10

משרדו של הפסיכיאטר וירניק
שרהלה מבוהלת אצל הפסיכיאטר

שרהלה-

אבל מתי הוא יצא מכאן ?

פסיכיאטר-

כמה דקות . (היא פונה לצאת ונעצרת)

שרהלה-

ואיפה חוות הדעת ?

פסיכיאטר-

אצלו . אמרתי לו לתת לאחותו . יש גם מעטפה בשבילך עם מסמכי האישפוז מיד אחרי החג .

שרהלה-

ומה יש בחוות הדעת ? מה כתבת ?

פסיכיאטר-

את האמת . אני מצטער . תגידי לאלישבע שזה כל כך ברור שכל ילד יכול לאבחן את זה - קולות ,
פקודות שרק הוא שומע , אויבים דמיוניים ובעיקר מה שאת בטח יודעת את גרה איתו - דמויות
שונות . שבירה מוחלטת של ארגון התודעה . אני מצטער - היא צריכה להבין- חוות הדעת הזאת
נבחנת על ידי מומחים , בירושלים ובגרמניה . אני לא יכול לסכן את המוניטין שלי באבחון לקוי עד
כדי כך . זה אפילו לא מקרה גבולי .

שרהלה-

אז הכל גמור ? (מהנהן) איפה אני אמצא אותו עכשיו ..

תמונה 11

כמו תמונה 9 . שרהלה יוצאת מהפסיכיאטר - אריק מגיח ותופס אותה לפתע .

אריק-

בואי הנה .

שרהלה-

אמאלה הבהלת אותי .

אריק-

מה את עושה כאן ? למה את עוקבת אחרי ?

שרהלה-

אריק...

אריק-

דברי, אני שומע

שרהלה-

התקשרו איך שיצאת . ביקשו להודיע שתמתין בבית להוראות .

אריק-

(מביט בה בבוז) הנה ההוראות . כאן אצלי . תעמדי שם . אז זהו - סוף סוף חשפתי אתכם - שתי חפרפרות בוגדניות את והממונה . והוא יודע שאני יודע עליך . זאת אומרת שכבר עכשיו מישהו בעקבותי .

שרהלה-

אתה טועה , אריק אתה טועה אני לא ...

אריק-

זאת את . וזה מה שכתוב כאן . וזה מה שאני הייתי צריך למסור לך - את ההוראה לחסל אותי. כמה אנחנו ציניים בניצול הקרבן לצרכינו... טוב , אלה כללי המשחק . אני רק לא יודע אם אתם השתולים או שאתם חושבים שאני השתול- החוליה החלשה שאי אפשר לסמוך עליה .

שרהלה-

אריק , בוא הביתה . מחכים לנו אצל אלישבע ונחמיה . אלישבע הרי באה אתמול לחסל אותך להזמין אותך לסדר .

אריק-

לחסל? אמרת לחסל ?

שרהלה-

מה ?

אריק-

אלישבע באה לחסל אותך

שרהלה-

לחפש אותך

אריק-

לחפש אותי... בסדר. הטעויות הקטנות שלך ... אני אגיע הביתה .

שרהלה-

בוא איתי ניסע יחד .

אריק-

(בלעג מר) בוא איתי ניסע יחד...הו , תמימות קדושה... שאלוהים יעזור לנו , נתראה בלילה . אצל אלישבע . אני אבוא לשאול את "מה נשתנה" במקום מי שהיה צריך לשאול . יש לי כמה קושיות למסובים ... אגב כבר נזכרת איך זה קרה ?

תמונה 12

המלאך המכונף מופיע רכוב על וספה ולפיד בידו -

המלאך

מבלבל ת'מוח במקום לעשות מה שצריך לעשות . לא מבין הרבה . לא הספקתי הרבה בזמן הקצר שלי עלי אדמות . באתי כלום , רוח יונק צוף מפרחים והופ התבגרתי , אין בזה הגיון אין חוקיות לא חייב לכם כלום לא אתם המצאתם אותי . הוא צודק - שתולים . לא רק היא, מה שמה אשתו, שתולה . לא רק הוא הפסיכיאטר האומלל שמשחק משחקים של טמבל עם חולה הרוח -

כולם . כולם שתולים באופן לא טבעי בארץ לא להם . אחד מרומניה אחד תימני , רוסים , 20
 אוזבקים , קוצ'ינים , טריפולטאים , ארחנוטינאים , גם אלה שנולדו כאן - נראים כמו צבעונים
 הולנדים בגלות . שתולים . אף אחד לא מקורי . בואו ליוון - כולם יוונים . איטלקיה- כולם
 איטלקיים שויצריה יש שויצרים ויש תורכים בלי להתערב . אבל פה -חממה מברזל , סיר רותח
 מברזל, האדמה כורכר החום רצח, מסתובבים ג'ינג'ים עם עיניים כחולות והשמש מבשלת אותם
 , עושה להם כתמים על העור . צודק ! צודק אריק שלי- ים של שתולים . פקעות יהודיות קטנטנות
 שמנמנות מטורפות מתרוצצות מרביצות לכולם מרביצות לעצמן . תעקור אותם משוגע שלי עקור
 אותם מפה כמו שעוקרים יבליית תעבור ותשרוף ותקלקל על כל מה שעשו לך מתוק שלי , תדליק
 אש בעיניים ותשרוף . עלה ,קדימה!
 (הם יוצאים רכובים על הוספה והלפיד הבוהר ביד)

תמונה 13

נחמיה בבית עושה חרוסת - טוחן פירות ואגוזים במטחנת בשר הראדיו פועל ומשדר חדשות

...כמדי שנה , בערב פסח , נמכר הבוקר החמץ של מדינת ישראל לחסאן עלי אבו זיידאן
 תושב מחנה הפליטים ג'באליה שליד עזה . אבו זיידאן, עובד תברואה של עירית תל אביב
 קיבל לידו את שטר המכירה מאת הרב הראשי לישראל בלשכתו בתל אביב והבטיח להחזירו
 לאחר החג .

שריפה פרצה הבוקר במוזיאון ההעפלה וחיל הים שברחוב אלנבי שבחיפה . האש שפרצה
 כנראה כתוצאה מקצר חשמלי , כילתה חלק ניכר מהמוצגים במוזיאון וכבאי חיפה עושים
 מאמצים להציל את הנותר . מוזיאון ההעפלה מוקדש לעליה לארץ בתקופת המדינה שבדרך
 ומצוי בו שפע של מוצגים מקוריים , דגמי אניות מעפילים , נשק , מפות ומסמכים המספרים
 את סיפור ההעפלה בתקופה שאחר השואה . המוצג המרכזי בתערוכה " אנית המעפילים
 "אף על פי כן" לא ניזוק .

אזרח אלמוני שהחליט לחמוד לו לצון התקשר אל מערכת קול ישראל בחיפה הזדהה
 כ"מחבל הציוני" ולקח על עצמו את האחריות לשריפה .

החזאי מבשר שהערב , ליל הסדר ומחר ישררו תנאי מזג אויר נוחים ונראה כי אכן האביב
 הגיע .

ברכה אנג'ל אחותו נכנסת הביתה . הראדיו פועל והוא לא מבחין בה . ברכה מחפשת דרך
 למשוך את תשומת ליבו ולא מוצאת היא מדברת והוא לא שומע עד שלבסוף היא מוצאת מטאטא
וחובטת בו .

ברכה –

..ואם לא אשתך היית רואה אותי כמו את האזניים שלך .למה כל השנה אתה לא מתעניין בי ?
 למה מצידך אני יכולה להירקב ואתה אפילו לא תדע ? את הסדר פסח שלך אני צריכה ? במשך
 השנה למה אני לא זוכה לראות את הפרצוף שלך ? מה אני צריכה להיות כדי שתתעניין בי ?
 יוסלה שוכמכר ? פושע נאצי ? מדענים מצרים ? אתה תשכח שאני חיה ,אשתך אמרה ? בסדר .
 אני רגילה - אבל למה פתאום בפסח אתה נזכר ? כל השנה אתה נוסע בשבת , אוכל נבילות
 וטריפות, פותח רדיו בשבת - עד שמגיע פסח אתה עושה פורים -

נחמיה, אתה שומע מה שאני מדברת אליך ? נחמיה אני מדברת אליך ! נחמיה !!
 (ניגשת ולוקחת מטאטא וחובטת בו . הוא מזדקף לוקח ממנה את המטאטא)

נחמיה-

שמעתי לפני שנה ולפני שנה ולפני שנה ויש לי זכרון טוב. אם את פה זאת אומרת
 שאת באה

ברכה-

לא

נחמיה-

אז למה באת ?

ברכה-

למה באתי ? באתי להגיד שאני לא באה .

נחמיה-

או, זה הגיון . מה לעשות עכשיו ? להתחנך בפניך ?

ברכה-

זה לא יעזור . אתה חושב שתעשה לי סדר כמו אבא עליו השלום , תעשה חרוסת חזרת תשיר את הניגונים שלו תעשה לי הצגה ואני אראה אותו מול העינים ? אותך אני רואה מול העינים ואת אשתך אני לא רוצה להגיד מה אני רואה מול העיניים והאמא שלה והבן העם הארץ שלך ויתר הקופים שאתה מביא לשולחן - משוגעים , זונות וקיבוצניקים . לאן אתה הולך ?

נחמיה-

תמשיכי תמשיכי אני כבר חוזר (יוצא עם קערת החרוסת)

ברכה-

מנוול . אני הולכת ולא באה , תשבו לכם לבד תעשו לכם לבד את הסדר (מתכונת לצאת כשהטלפון מצלצל . מהססת ואז מרימה) כן .. אני לא יודעת איפה הוא . כן .. רגע אין לי עט...אני אמצא עט ..אין לך סבלנות תסגור ...אני לא אראה אותו כי אני איתם לא יושבת לשולחן...זה לא ענייך .אתה בכלל נשמע לי ערבי למה אני מדברת איתך .כן- לא יכול להביא ארבע מאות כמו שביקשת .יביא שלוש מאות . בסדר . מאוד חשוב . שלוש מאות מה ? מה ??? מתי ? לאן ? בסדר אני אמסור לו . אני באופן אישי אמסור לו אל תדאג . אני ? הדודה שלו . (סוגרת נחמיה חוזר)

נחמיה-

זה בשבילי ?

ברכה-

לא לא . זה טעות . טעות גדולה . מישהו עשה טעות גדולה .

נחמיה-

מה קורה לך ?

ברכה-

אני הולכת אבל אני אבוא בערב . תשאירו לי מקום ליד אליהו הנביא .

נחמיה נשאר תוהה לא מבין . כשברכה יוצאת היא פוגשת את שרהלה נכנסת . היא נועצת בה מבט אחר כך בנחמיה ונעלמת . שרה מתישבת על כסא חסרת אונים .

תמונה 14

אותו המקום

נחמיה-

שרהלה מה קרה ?

שרהלה-

איפה אלישבע ?

נחמיה-

אין לי מושג , למה ? היא נעלמה פתאום באמצע העבודה . למה ? משהו עם אריק ?

שרהלה-

אתה לא יודע כלום ?

נחמיה-

לא , זה מידע מסווג , לא מעבירים לי . בכל זאת מה קרה ? אתם באים הערב ?

שרהלה-

אני לא יודעת ... (היסטרית) אני לא יודעת ...אני צריכה שמישהו יעזור לי . מישהו צריך לעזור לי - (נחמיה מחבק אותה להרגיעה והיא נצמדת אליו)

נחמיה-

אני אעזור לך רק תגידי לי איך

אני לא אשמה הוא ברח לי אני נסעתי לחיפה להיות איתו אצל הפסיכיאטר אבל הוא כבר יודע שהולכים לאשפז אותו אחרי החג אז הוא התחיל עם הדיבורים שלו על המות ועל הילד והתחיל לאיים ולהאשים אותי שאני סוכנת כפולה או שתולה . הוא עוד פעם נהיה אתמול סוכן במוסד . ועכשיו אלישבע תהרוג אותי אם הוא לא יבוא

נחמיה-

דיברת עם המשטרה ? (מנידה ללאו) את רוצה שאני אתקשר ?

שרהלה-

(שוב מנידה ללאו) אלישבע לא מרשה . גם בפעמים הקודמות שהוא נעלם . אתה לא יכול לעשות משהו ? (האינטימיות שלהם מופרעת על ידי קלמן שנכנס הביתה עם חבילה)

קלי-

שלום שרהלה . חיפשו אותי מישהו ? אבא - ? היה לי טלפון ? (שרהלה קמה ללכת) מה זה מה קורה כאן ? מה אמרת לה ? (אבא לא עונה) היה לי טלפון ?

נחמיה-

(נזעם) אני לא המזכירה שלך פרחח אני לא מקבל פה הודעות בשבילך .

קלי-

ואני לא ילד אז אני מבקש שתשנה את סגנון הדיבור שלך אלי . (שרהלה מתיאשת ויוצאת)

נחמיה-

אתה לא ילד ? לא היית אמור להיות במילואים היום ?

קלי-

מה ?

נחמיה-

אתמול הודעת לי שלא תהיה בסדר כי אתה במילואים . הרמתי את כל מערכת הבטחון על הרגליים

קלי-

מי ביקש ממך ?

(המלאך מופיע עם תיבת ראדיו בידיו ועושה הכל כדי שנחמיה לא יפסיד מילה)

נחמיה-

חדשות תשתוק רגע

קול ישראל מירושלים השעה אחת עשרה והרי החדשות-

בעוד המוני בית ישראל עושים דרכם מי לשולחן הסדר ומי לבילוי של חג בחיק הטבע עוסקים מכבי האש באיזור חיפה בכיבוי דליקה נוספת שפרצה באיזור . והפעם - מחנה המעפילים המשוחזר שבעתלית . המחנה שהוקם על ידי הבריטים ושימש לכליאת מעפילים בלתי ליגאליים שנתפסו בדרכם לארץ החל לעלות באש לפני כשעה לערך . כתבנו מוסר שהכבאים ואנשי המשטרה שסיימו זמן קצר קודם לכן את ההשתלטות על האש במוזיאון ההעפלה בחיפה חושדים שיש קשר בין השריפות ואינם מוציאים מכלל אפשרות חבלה על רקע לאומני שבאה להשבית את שמחת החג .

קלי-

סוף סוף מישהו עושה את הדבר הנכון .

-בידיעה שהגיעה עתה אל שולחן המערכת נמסר שהאדם שהתקשר ל"קול ישראל" , הזדהה קודם לכן כ"מחבל הציוני " ונטל על עצמו את האחריות לשריפה במוזיאון , שוב נוטל על עצמו את האחריות לדליקה במחנה המעפילים . האיש שדבריו נקטעו מדי פעם הודיע שימשיך במעשיו

(נחמיה סוגר את הראדיו, המלאך נעלם)

נחמיה-

...הפעלתי קשרים ביזבזתי התחיבויות כדי לשחרר אותך , חברים עשו כל מאמץ -

קלי-

מי ביקש ממך? אני ביקשתי שתעזור לי?

נחמיה-

..עד שהודיעו לי שלא היו דברים מעולם, אתה לא במילואים לא זומנת למילואים, אתה לא מחליף אף אחד - הכל שקר. אתה כבר כמה שנים לא עושה מילואים, העיפו אותך זרקו אותך מהיחידה. למה זרקו אותך מהיחידה

קלי-

תשאל אותם.

נחמיה-

אני אשאל אותם. אני רוצה שאתה תגיד לי

קלי-

זה מסווג אני לא יכול לספר לכל אחד.

נחמיה-

קלי, אל תשכח עם מי אתה מדבר. אני מציע לך לספר עכשיו כי תוך כמה שעות יעבירו לי מעטפה גדולה עם העתק מהתיק האישי שלך.

קלי-

קפוץ לי. (קם לצאת)

נחמיה-

בא הנה, שב - למה עשית את זה?

קלי-

למה עשיתי את זה?

נחמיה-

כן למה עשית את זה. אם אתה לא במילואים ופה לא תהיה איפה כן תהיה.

קלי-

למה תמיד כשאני מדבר איתך יש לי הרגשה כמו לפני אסיפת הורים. למה אתה תמיד נותן לי הרגשה של ילד קטן עם נוזלת?

נחמיה -

אולי, כי בגיל שלושים אני עדיין מפרנס אותך. אולי כי כבר שבע שנים אני מממן לך את הלימודים, מחזיק לך את האוטו, אולי, תחשוב על זה, כי עדיין אני נותן קיצבה חודשית לך ולאשתך הגרושה אולי בגלל כל זה...אני קונה את הזכות הזאת בכסף...

קלי-

אז אתה יכול להפסיק מצידי. (מרים את החבילה) אימא כאן?

נחמיה-

תגיד את זה עוד פעם אחת וזה יקרה.

קלי-

אתה לא מפחיד אותי. ידוע לך אם יש מקום במקרר? מכל הבעיות שלי אתה עוד הכי קטנה.

נחמיה-

מאיפה גם לך כבר יש בעיות? גמרת כבר ללמוד יצאת לשוק פתחת משרד -

קלי-

(מטיח את החבילה ברצפה וסטייקים קפואים נשפכים ממנה נחמיה מתכופף ומרים אחד) תרד ממני, אתה שומע? אם אתה רוצה שהלילה הזה יעבור בשלום -תרד ממני. תתעסק עם אמא, תמזמז את שרהלה - אבל אותי תעזוב כי אני על הסף. זה הכל אל תענה לי. (אוסף את הסטייקים)

נחמיה-

מה זה, סטייקים לבנים?

קלי-

סטייק עוף!!! (יוצא בטריקת דלת)

אותו מקום

נחמיה-

(פונה לקהל)מאד חשוב שתדעו מי האיש הזה המבוגר שכולם בבית הזה פוגעים בו בועטים בו לועגים לו עושים ממנו סמרטוט . אני בן שישים . וחמש . גימלאי של המוסד . אתם יושבים בבית בשקט , הולכים לעבודה , יוצאים לחופש הולכים לתיאטרון חיים בגן עדן של שוטים , מאושרים , ובאותו זמן , עשרים וארבע שעות ביממה , כל יממה עסוקות כנופיות של אלפי מלאכי חבלה אפלים מאורגנים למופת ברשתות רשע זוממניות בשאלה אחת - איך להעלות אתכם בעשן השמימה .. אבל אתם רוצים לישון בשקט .

אתם סומכים על הנס - אז הנה הנס , אני הנס . אני ועוד לא רבים כמוני . אתם עלינו ועל צוארינו . שנים פעלתי באירופה במשימות חשאיות -השערות היו סומרות לכם לו ידעתם עם איזה שטנים כרתנו איזה בריתות . עיסקאות נשק סודיות, גרונות שחוטים ומעל הכל הפחד . הפחד הנורא שניכשל . שניכשל .שלחלקיק שניה נעפעף ולא נבחין ...

כשנולד הילד הזה שלי שעכשיו יורק עלי , הייתי בכפר גרמני חרב , מציץ מבעד לחרכי חלון, מכונן רובה צלפים אל פושע נאצי מטונף .אז זה נכון - לא הייתי כאן . לא הלכתי לאסיפות הורים , לא הייתי בימי הולדת בגן - אבל הצ'קים המשיכו להגיע בזמן ומימנו הכל . המדינה דאגה . המדינה שלחה פרחים לאלישבע ליום הנישואין והמדינה סידרה טיפולים רפואיים למי שהיה צריך לסדר . בשקט, בחשאי ...כי המדינה היא העסק שלנו , במידת מה . וקשה לנו להסתפק במשפחה כמשפחה כשלמעשה כל המדינה היא מעין משפחה מבחינתנו , ויחד עם זה הזנחנו אותם , את המשפחות , הפרטיות .

אלישבע מבינה ענין,אלישבע זוכרת שכשאני פגשתי אותה במחנה פליטים באירופה היא שקלה חצי מהיום ושאת המשפחה שלה חיפשתי ואיתרתי מתחת לאדמה ואלישבע יודעת טוב מאוד שכדי שהמדינה הזאת תהיה מה שהיא - גדולה , מנצחת ושלויה ושתוכל לעשות מה שהיא עשתה למענה ולמען אחיה - היא צריכה לותר על הנוחות הפרטית של בעל בית .סתם , רציתי שתדעו .

תמונה 16

ביתם של שרהלה ואריק

שרהלה נכנסת הביתה ומשתהה רגע. לא יודעת מה לעשות . היא חשה בנוכחות זרה . זה המלאך . היא מתישבת ואומרת "מיכאל ..מיכאל.." המלאך פותח את הראדיו המסדר חדשות קרינית -

כוחות גדולים של משטרה היציבו מחסומים לאורך כביש חיפה תל אביב בניסיון ללכוד את האיש המכנה עצמו" המחבל הציוני " . האיש פעל שוב בשעה האחרונה באיזור חיפה והפעם פגע בבית אהרונסון שבזכרון יעקב . אנו עוברים אל כתבנו באיזור -עמוס כרמלי

היא מופתעת .מתכופפת לראדיו להנמיך . הטלפון מצלצל . היא עונה . שרהלה -

לא הערב ...אני לא יכולה ..גם אני אוהבת אותך ..אחרי החג מאשפזים אותו אז ניפגש - (המלאך מנתק את השיחה) הלו ..הלו...(המלאך מגביר את הראדיו - כל פעולותיו נעשות בהינף אצבע) .

" ובכן מה שנראה היה לפני זמן קצר כמתיחה טלפונית הולך ומתברר כתוכנית הרסנית עשויה לפרטי פרטים . שלושה אירועים בהפרשי זמן קצרים , שפגעו בשלושה מוזיאונים ומבנים המשחזרים את תולדות הציונות וההעפלה כשלשלושתם מתלוחה שיחת טלפון אנונימית מובילים למסקנה אחת - נשמע את מפקד משטרת זכרון יעקב , דב אלהרר - מישהו מעוניין כנראה להשבית את שמחת הסדר במדינת ישראל , אנחנו גייסנו חוקרים ואת הפסיכולוג המשטרתי ומנסים להבין מה המניע לכל מה שקורה "

המלאך מדליק לפתע את האור בחדר השני . שרהלה מבחינה ונבהלת

אריק?!

(היא ניגשת לפתח ומופתעת לראות את אלישבע, הנסתרת מעיני הקהל)
אלישבע... מה את מחפשת? (נכנסת לחדר)

קרינית -

...בית אהרונסון ברחוב המייסדים בזכרון יעקב, שהיה מרכזה של מחתרת ני"לי בתחילת ימיה של הציונות נפגע היום באופן לא חמור על ידי המחבל הציוני שחדר כנראה לתוך הבית אל חדר האמבטיה שבו כידוע התאבדה בזמנו שרה אהרונסון. הוא שפך נפט וניסה להצית את המקום.

(אלישבע ושרהלה יוצאות מפתח חדר השינה. אלישבע מכבה את הרדיו)

אלישבע-

...שאת ווירניק שותפים במזימה נגדו ...

שרה-

כן ובמעטפה יש הוראות לחסל אותו.

אלישבע-

ומה יש במעטפה?

שרה-

יש שתי מעטפות. בזאת שלך יש את חוות הדעת הפסיכיאטרית.

אלישבע-

ומה יש בחוות הדעת, ידוע לך?

שרה-

מה שכולם יודעים. מה שתמיד אמרתי לך.

אלישבע-

לא ביקשתי ממך חוות דעת.

שרה-

הוא לא חולה בפאראנויה. פרופסור וירניק אומר בדיוק מה שאמרו כל הקודמים ומה שאמרו בשווייץ - יש לו... הם מאבחנים אצלו... אלישבע את צריכה להודות בזה - אריק סכיזופרן. יש לו פיצול אישיות. זה לא המצאה שאני המצאתי אני לא ממציאה סיפורים כל השנים האלה את לא יודעת רבע מהדברים. גם היום אצל וירניק הוא בא בדמות אחרת בדמות השניה... גם אתמול בערב, אמרתי לך שהוא יוצא ל"משימה", הוא לא נסע לטיפול מבחינתו הוא בא לוירניק וביקש עוד "משימות", הוא קורא לוירניק "המפקד" המפעיל שלו, הוא מעביר מסרים לראש המוסד, כשוירניק אמר לו למסור לי את המעטפה אריק חשד שזה נגדו אז הוא אמר לו שאני סוכנת של האויב, שאני קומוניסטית ושאסור לבטוח בי ...

אלישבע-

הוא צוחק מכם! הוא עושה מכם צחוק! הוא לא יודע על מי לסמוך אז הוא ממציא כמו ילד.

שמעתי את התיאוריה הזאת אלף פעם מכל החכמים כולם..

שרה-

איזה תיאוריה?! אני אוהבת אותו הוא בעלי אבל הוא חולה במשהו שאת לא רוצה להודות בו ואני לא מבינה למה!

אלישבע-

שבי.

שרה-

סליחה?

אלישבע- שבי. איך החיים שלכם? טוב לך בחיים את מאושרת?

שרה-

לא.

אלישבע-

הדירה שלכם, העבודה שלך, שלו, אולי תרצו ילדים פעם איך תעשו את זה בלי כסף?
שרה -

אנחנו לא רוצים עוד ילדים אחרי יונתן.

אלישבע-

זה ענייך. אני לא אומרת שאריק בסדר. הוא מאוד לא בסדר כולם יודעים. אבל הוא היה בסדר. מה שאריק עשה בגיל שלוש עשרה את וכל החברים לא תעשו כל החיים. מה שאריק עבר אף אחד לא עבר והוא עבר את זה. בכבוד. ואחר כך בארץ עם המעשה גבורה שלו שאף אחד לא ירק עליו ונתנו צלשי"ם לפרוטקציונרים ולא לו הוא היה בסדר. כל הזמן בסדר. בשביל אחרים כל הזמן נורמאלי. והם כולם ירקו עליו. ואז הוא נהיה חולה.

ש -

שרה-

אני יודעת, אני מסכימה איתך אני -...

אלישבע-

ממש פלא. הוא חולה, זה נכון. הוא חולה שרודפים אותו. שלא מעריכים אותו. שמזלזלים במה שהוא עשה. ועל זה הם ישלמו כולם ישלמו - הגרמנים, והישראלים והצבא והביטוח לאומי והממשלה כולם ישלמו לו על זה וזה מה שהיה צריך להיות בחוות הדעת - שהוא נרדף. שיש לו פאראנויה שזה מחלה נגרמת. שגרמו לו אותה קודם אלה אחר כך אלה. (קולה הופך נואש) אבל אני לא מצליחה!! אני לא מצליחה להשיג את זה אפילו שזה נכון ושזה צודק ומי נלחם נגדי יותר מכולם - את. את פסיכיאטר. את יודעת להגיד שהוא לא - הוא סכיזופרן. הוא לא פאראנואיד הוא סכיזופרן.

שרה-

מה זה משנה לך?

אלישבע-

תקשיבי בהמה קטנה - פאראנויה מקבלים. עם סכיזופרניה נולדים. זה מה שהפסיכולוגים שלהם ועורכי הדין שלהם אומרים - עכשיו זה ברור לך? אז אם זה פאראנויה אני יכולה להביא חוות דעת שהגרמנים עשו לו שהערבים עשו לו, שהצבא עשה לו, שהם גרמו לו לחץ, שהם, הם גרמו לו להאמין שהוא נרדף. אבל אם הוא סכיזופרן - הם אומרים זה תורשתי - לא תראי גרוש אחד. כל החיים שלך תרקבי באשפה. עכשיו את מבינה? במשך עשרים שנה אני לא עושה שום דבר אחר - בעלי מסתובב בעולם כמו בסרט בלשים, הבן שלי מתחתן, מתגרש, מסתבך, מתהפך, מלחמות פורצות, נוחתים על הירח - וזה לא משפיע עלי. רק דבר אחד - לתקן את העוול הזה איך לפצות את האח הזה שלי שקודם הם קראו לו צ'יזבטיניק ומשוגע אחר כך גרמו לו להיות משוגע ועכשיו לא רוצים להכיר בזה. אני לא מתוכחת איתכם שהוא חושב שכולם נגדו. כי כולכם באמת נגדו. יד אחת. אתם אומרים שזאת מחלה - שלמו לו עליה. מהבית שלנו הוא לא הביא אותה. לא תימלטו מזה.

שרה-

גם את מדברת אלי בלשון רבים.

אלישבע-

הבנת טוב מאד מה דיברתי.

שרה-

וזה אחרי שאני נשואה לו עשר שנים.

אלישבע-

גם בעלי נשוי לי. יותר שנים. אבל אתם נולדתם כאן - אתם לא יכולים להבין מה עבר עלינו שם כי לא הייתם שם. זהו. אז גם זה נגמר. חשבתי לסדר אתכם עם הכסף של הפיצויים. שאולי בכל זאת תקימו עוד פעם משפחה. עכשיו הכל

אבוד. שרק יחזור הבייתה שלא יעשה כלום לעצמו. (קמה לצאת)

שרה-

אני אחכה לו כאן.

אלישבע-

ואני אחכה לו אצלי . נראה לאן הוא יבוא .
שרה-
(נכנעת מיד) אז אני באה אליך .

תמונה 17

אור עולה על בית נחמיה ואלישבע

נחמיה-

(אובד עצות) אנאבלה ! אנאבלה !

סבתא-

(מגיעה) שא שא ווס שרייסטע ? (מה אתה צועק ?)

נחמיה-

את לא יודעת לאן היא נעלמה ?

סבתא –

מי ?

נחמיה-

הבת שלך .

סבתא-

לא.

נחמיה-

באים אנשים בערב, המטבח ריק , כל הרחוב מריח גפילטע פיש ורק פה תשעה באב . היא משגעת אותי ... אה , אנאבלה ,

סבתא-

כן?

נחמיה-

את עוד זוכרת איך מכינים ? את השולחן, את האוכל מה שצריך, אני לא יודע מה תספיקי- אבל לנסות את יכולה ?

סבתא-

יכולה , כן .

נחמיה-

אז תעשי לי טובה תיכנסי למטבח אחרת נאכל פה מצות יבשות בליל הסדר . אני צריך לטפל בבן שלך , אריק .למצוא אותו .

אלישבע ונחמיה ידברו זה עם זה כל אחד מתוך הסצינה שהוא נמצא בה

אלישבע-

(מתוך שיחתה עם שרהלה בביתה של שרהלה) נחמיה ,

נחמיה-

כן אלישבע

אלישבע-

אתה תעשה כל מה שאתה יכול .

נחמיה-

אני כבר לא יכול כל כך הרבה אבל אני אעשה . אני יוצא עכשיו .
(לאנאבלה) יהיה בסדר , סבתא (יוצא)

סבתא-

לאיש הזה , יש שכל כמו לתרנגולת מבושלת - איזה סדר ? איזה מצות יבשות ? למה הוא קורא לי סבתא ?

חזרה לבית שרה ואריק

אלישבע –

(מביטה בה ואז מתרככת לכאורה ומנמיכה את הקול) שרהלה . יש רק עוד דרך אחת . אחרי שיחזור הביתה בשלום , נעשה את החג , למחרת החג לא נאשפז אותו כי אסור שעוד רופא יראה אותו . אבל אני רוצה ממך משהו . את יכולה להציל את זה . שרה-

איך ?

אלישבע-

אחרי החג את הולכת לרבנות ופותחת תיק לגירושין . שרה-

מה ?

אלישבע –

לא ברבנות - עם עורך דין בבית משפט . ואת טוענת שהוא חולה במחלת רדיפה וכל הסיפור ושאת לא יכולה יותר ומבקשת להתגרש . ואולי ככה נצליח . שרה-

את רוצה שאני אתגרש מאריק כדי לקבל פיצויים . אלישבע-

כן . הבנת נכון.

שרה-

את רוצה שנתגרש כדי שנוכל להסתדר בחיים .

אלישבע-

אחר כך תוכלו להתחתן מחדש . תחשבי על זה . להתראות . אם הוא יבוא תצלצלי לי . (יוצאת וחוזרת) הרי זה מה שאת רוצה בעמקי ליבך , שרהלה , רק מתביישת . (חוזרת בלעג על דברי שרה'לה בטלפון) "...אני אוהבת אותך" ... (יוצאת) שרה-

(צונחת מובסת על הכורסא) מיכאל ... מיכאל ... מיכאל !

מלאך –

(מחקה אותה) מיכאל ... מיכאל ... (מחלק הוראות בתנועות ידיים ומחליף תמונה)

תמונה 18

בית בן גוריון בשדירות קרן קימת בתל אביב . בבודקה שבשער יושב שוטר עם מבטא זר ומאזין לראדיו המשדר את יומן הצהריים -

...וביומן הצהריים פעולה נוספת של המחבל הציוני - הממשיך כנראה לשטות במשטרת ישראל . ובכן נראה עתה שאזור הפעולה של המחבל מתרחב והשוטרים שניסו לאתרו באזור חיפה הופתעו לשמוע על מוזיאון "יד לבנים" בפתח תקוה שיד נעלמה פוצצה את צינורות המים שלו וגרמה שיטפון אדיר ומחסור במים ברחובות שסביבו . ההיסטוריון גיורא עילם המתמחה בתולדות הציונות מנסה למצוא חוט מקשר בין האירועים -

קול אופנוע מתקרב מרחוק ונעצר . שניות אחר כך נכנס אריק , בגדיו קרועים ומפויחים . הלפיד בידו האחת ומעטפת מברק בידו השניה . הוא מביט בשומר ובבית ומתנהג בצורה חשודה .

עילם- אם אפשר היה להעריך שמדובר במישהו שמנסה לומר משהו על ההעפלה , על עולים , אולי מנסה למחות על יחס לעולים , הרי שהפגיעה בשני המוסדות האחרונים - מרמזת על

עמדה שלילית ביחס למושבות הותיקות זכרון ופתח תקוה שלא נתפסות אצלנו כקשורות להעפלה אלא למשהו מיתולוגי יותר בהיסטוריה הציונית גם העובדה שהאיש קורא לעצמו ה"מחבל הציוני" מין שעטנז שאיננו מורגלים בו וכן שהכל נעשה בערב חג החירות, חג יציאת מצרים, מעמידה אותי כהיסטוריון קצת חסר אונים באשר למניע ...

אריק מתקרב בהיסוס לבודקה כשהשוטר מכבה את הראדיו.

שוטר-

כן, מה אני יכול לעזור לך.

אריק-

מהדואר, מברק למר בן גוריון. מסירה אישית.

שוטר-

אתה לא יכול למסור לו אישית.

אריק-

זה הנוהג אדוני, מברק הוא במסירה אישית זה יקח רגע, מר בן גוריון יחתום לי ואני הולך. החג נכנס אין זמן.

שוטר-

אתה משאיר את זה אצלי או שתסע לשדה בוקר

אריק-

הוא בשדה בוקר לסדר?

שוטר-

הוא לא כאן.

אריק-

אני רוצה לשאול אותך משהו.

שוטר-

מה.

אריק-

איך הוא? אני מתכוון- בן גוריון, איך הוא?

שוטר-

מה זה איך הוא. אתה לא יודע איך הוא? הוא הקים את המדינה שלך, בנה את הבית שלך, הקים לך צבא, ממשלה, עליה, מיזוג גלויות חידון תנ"ך - אתה יליד הארץ?

אריק-

לא.

שוטר-

...הביא אותך לארץ הזאת - מה זה איך הוא?

אריק-

הוא נמוך? הוא באמת כל כך נמוך או שמנסים לרמות את הערבים להפחיד אותם שהוא עצבני ויכול לעשות הכל.

שוטר-

לא, הוא באמת נמוך.

אריק-

כמה נמוך? ככה? ככה? עד כאן? עד איפה הוא מגיע לי?

שוטר-

עד כאן.

אריק-

עד כאן...זאת אומרת שמכת פטיש אחת, אגרופ אחד מלמעלה למטה אני גומר אותו

שוטר -

(מביט בו ארוכות) מה יש לך ? למה אתה עצוב ?

אריק-

מה ?

שוטר-

מה אתה רוצה מבן גוריון . הוא בן שמונים וארבע, מה נטפלת אליו ?

אריק-

אני רוצה למסור לו את המברק הזה .

שוטר-

לא. אתה תלך מכאן עכשיו .

אריק-

אתה יודע שוטר , יבוא זמן - עוד שנה, עוד חודש, עוד שעה- שתיזכר בזה שלא נתת לי להיכנס למר בן גוריון והספיקות יהרגו אותך תאמר לעצמך - מה כבר יכול היה לקרות ? אולי היית מציל עולם מלא בהחלטה של רגע . וזה ינקר לך וישב לך על המצפון לך ולכל האחרים . אני רואה שיש לך אקדח . בטח כבר הרגת איתו מישהו כמו שאני מכיר אתכם , אז הנה הפעם לא השתמשת באקדח ובכל זאת הרגת מישהו .

שוטר-

אתה בסדר , דוור ?

אריק-

לא . אבל אתם בסדר . זאת המדינה שלכם...לא שלי . אני רק המשוגע שבא משם והולך לשם .
(מתרחק. השומר מגביר את הטרנזיסטור שהנמיך קודם. קולות סירנה של נידות משטרה
נשמעות ברקע צעקותיו של אריק " אמא ! אמא ! ")

תמונה 19

בית נחמיה ואלישבע אריק נכנס הביתה מפוחד כילד . לראשונה הוא נראה שפוי ומדבר לענין.

אריק-

אמא...

סבתא-

מי זה ?

אריק-

אריק .

סבתא-

אריק ? ומה אתה רוצה אריק ?

אריק -

רודפים אחרי -

סבתא-

אז תברח . אריק .

אריק -

זה אני אמא , ואני עושה דברים נוראים . תגידי שיתקשרו למשטרה ששרהלה תתקשר למשטרה ותגיד להם שזה אני שאני חולה שלא יירו שאני לא אעשה כלום לאף אחד ..אני רק- רק שלא יירו בי אני לא רוצה למות , אמא ...

סבתא-

אריק..היה לי בן אריק . ילד טוב . לפני הרבה שנים בפולניה . אחר כך תפסו אותו ושמו בקונסנטרשן קאמפ . אבל הוא יצא חי . והוא רצה לנסוע לאמריקה אבל אמרו לו סע לאסיה . וגם מזה הוא יצא חי . וירו עליו כדורים במדבר אבל הוא היה חכם ויצא עוד פעם חי . והתחתן והוליד ילד והילד מת . אבל אריק יצא חי . הוא

יהודי.נצחי כמו שאומרים מכל מוות יוצא חי

אריק-

זה אני אמא ואני לא אצא מזה חי .

סבתא-

אז אתה לא אריק . אפילו שגם אחרי אריק תמיד רודפים . אז תברח . אם רודפים אתה צריך לברוח . כן אריק לא אריק - עכשיו אל תבלבל את המוח - עוד מעט הדלקת נרות ואני צריכה לבשל פה . אם אני אזכור אני אגיד .
(יוצאת למטבח . אריק אובד עצות מבחין במלאך השחור ממנו ניסה להתחמק . המלאך מביט בו בעצב פורש ידיו לצדדים ואריק, כנוע, מצטרף אליו)

סוף מערכה ראשונה

מערכה שניה

תמונה 1

לילה בהיר של ירח מלא בירושלים. אריק יושב על האופנוע והמלאך מאחורי כתפו

מלאך-

...ויש לך יתרון גדול עליו - אתה חופשי . אין לך צלב כבד מעץ מוטל על הכתפים וזר קוצים לא שורט את ראשך וילדים לא רצים אחריך ויורקים וצועקים משיח משוגע , בן האלוהים. אבל עכשיו, כמו אז, ערב פסח וירושלים אותה ירושלים וגם אתה כבר לא יכול לסגת .

אריק-

אני יכול . אני יכול הכל . אחותי הזמינה אותי אני יכול לחזור אל אחותי להתישב לשולחן לאכול מצה לשתות יין ולשכוח הכל .

מלאך-

זאת אשליה . עוד אשליה . וואליום . אתה לא שוכח -אתה פצצת זמן מתקתקת ,אתה פתיל רועם, אתה חוט השהיה שהקצה שלו התחיל לבעור .

אריק-

אף אחד לא יודע מי אני אף אחד לא יחשוד בפקיד דואר מיד אליהו אני יכול לסגת ושום דבר לא יקרה .

מלאך-

מאחר מדי

אריק-

לא מאוחר . העיתונים יכתבו על זה במדור הקוריוזים , פרשן מזדקן בעיתון "הארץ" יחפש משמעויות נסתרות, מה קרה? - בסך הכל מטורף לא מסוכן פגע במוזיאון "יד לבנים" . ניסה לחדור לבית בן גוריון . זה הכל . כרוניקה קטנה באותיות פטיט . ישפצו את הכל ואדרבא - עוד ועוד מבקרים יבואו . נכשלתי .

מלאך-ולכן ולכן אסור להפסיק עכשיו . זהו בדיוק . כל המשמעות בסוף התהליך סופו יעיד על תחילתו אני מבטיח . עוד פעמיים . הפעם הזאת והפעם הבאה . הפעם הבאה קלה יותר. בפעם הבאה כבר לא תהיה לך ברירה . הפעם הזאת היא הקשה הפעם הזאת היא הקשה . קדימה , פתח את השער .

אריק-

אני לא יכול . אני לא יכול . אני מוחק וזה לא נמחק

מלאך-

קדימה . פתח את השער בעת נעילת שער כי אין כאן אף אחד.

אריק-

ומה יש מאחורי השער .

מלאך-

33 קבר. קבר בלי גופות- קבר עם שמות, אבנים, אותיות, אש בוערת. פה התירוץ הגדול, הצידוק המוחלט, השאלה הפתוחה
השואגת, שאין לה תשובה-

אריק-

ואלה שצריכים לתת תשובה - איפה הם ?

מלאך-

עכשיו כולם בבית הכנסת כולם פותחים את המתנות שהביאו למארחים. שמים כסא לאליהו הנביא. סידורים אחרונים, רוטב
צרפתי על סלט החסה, מחממים את המרק את הקניידלים שיהיה מוכן ואתה...רק אתה כאן

אריק-

אני אוהב את שרהלה. אני כאן והיא שם, לבד.

מלאך-

שרהלה בוגדת. שרהלה משתפת פעולה. שרהלה תתחתן עם איש זר עוד לפני שתתקרר. עזוב את שרהלה. קדימה, אריק -

אריק-

ואלישבע? ואחותי אלישבע?

מלאך-

" הו, הבה נכרית מליבנו זכר אם ואחות, הבה את זכרן מליבנו ננדה ונאמר אימנו לאבן בשדה"

אריק-

זה יפה...מה זה ?

מלאך-

תקשיב - דינג דונג דינג דאנג פעמונים מיללים, מישהו מכה בתוף הרוח מחלל בחלילים, הללויה - תשאף תשאף את הבושם
הזה באויר פריחת התפוז אביב היגיע ואתה מתמהמה. סע. סע. השמים כחולים כהים הירח מלא, כסוף, סע. סע. ארץ יפה
אדמה יפהפיה איזה ריח באויר כמו אז כמו פעם כמו לפני שהכל התחיל שהכל התחיל. תקשיב - שקט. שקט מסביב. ציפיה,
מחכים לך שתעשה מעשה. מחכים רק לך...

אריק-

מחכים רק לי... לשרוף ?

מלאך-

לכבות.

מלאך-

סע

אריק מתניע את האופנוע ורעש המנוע מחריד את האויר. חלל הבמה מתמלא בעשן היוצא מהמפלט והוא רוכב החוצה.

מלאך-

נסע סוף סוף. "ארץ יפה אדמה יפהפיה" - ריח של נוד באויר. מה עכשיו? אה, ביקור בית, לבקר את אמא. לבקר את המשפחה שלנו. לשאול להם כמה קושיות. ובאמת מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? מישהו יודע? ואיך להיפטר מהכנפים האלה - מישהו יודע? (מתעטט) יש רופא באולם? אני אלרגי לנוצות... (מניף יד ומסמן -)
תמונה 2

אור עולה על ביתם של אלישבע ונחמיה. אלישבע מפה בידה מסמנת לקלמן היכן להעמיד את השולחן הגדול שהוא נושא פנימה בעזרתו הסמויה של המלאך. אלישבע וקלמן עורכים את השולחן כשהמלאך מכניס את הראדיו המנגן שירים עבריים לכבוד החג)

אלישבע -

עכשיו תביא את הסכו"ם. (יוצא ומביא) לא בישלתי כלום. מי שרוצה שיפטר אותי.

קלי -

את חושבת שזה אריק בראדיו.

אלישבע-

אני בטוחה שזה הוא. כל פעם שהוא צריך לפגוש את כולם בליל הסדר הוא משתגע. (יוצאת ומביאה את הצלחות. הם מסדרים במהירות. הדלת נפתחת ונכנסות דודה ברכה וסבתא- סבתא נושאת שמישה משונה למרות הלילה וברכה - מחזור תפילות. הן לבושות בהידור לכבוד החג)

ברכה-

חג שמח, מועדים לשמחה

אלישבע-

חג שמח, איפה נחמיה?

ברכה-

בדרך. הוא בא לבית כנסת פעם בשנה אז יש לו הרבה לדבר אחרי התפילה. עוד לא הדלקת נרות?

אלישבע-

מיד. (יוצאת. גם קלי יוצא)

סבתא-

ברכה, את רוצה לבדוק מה הכנתי?

ברכה-

זה בסדר, עליך אני סומכת מכל הבית הזה. אני בחדר, תקראו לי כשתתחילו. (מכבה בגניבה את הראדיו)

(אלישבע נכנסת עם פמוטים ומברכת על הנרות)

אלישבע -

ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציונו להדליק נר של יום טוב
(נביחות כלב מחוץ לבית הדלת נפתחת ושרהלה נכנסת עם גולי . שרהלה מתוחה חירות

גולי-

חג שמח ! נפגשנו למטה . (לאלישבע) אני יכולה להכניס את הכלב שלי ?

אלישבע-

לא . (לשרהלה) את לבד ? !

שרהלה-

(לאלישבע) הוא לא פה ?

אלישבע-

לא. אני לא מחביאה אותו אם זה מה שאת חושבת . (יוצאת)

גולי-

(לקלמן) מה אתה בהלם, באתי להיפרד. אני נוסעת להרבה זמן ללמוד . אל תפחד אני לא אנשך אותך . נו, צא מהלחץ , תן לי נשיקה , תשאל מה שלומי , התגרשנו , אתה יכול להיות בן אדם .

קלי-

מה שלומך, דודה שרהלה ?

גולי-

פוץ . (בקול רם) יש משהו לעזור !?

אלישבע-

(מהמטבח) יש הרבה לעזור .

גולי-

אני באה . (עוברת על פני קלמן ונושקת לו במפתיע)

קלי-

שרהלה מה אני יכול לעשות שתרגישי יותר טוב ?

שרהלה-

תחזיק לי את היד . זה הכל . תשב לידי ותחזיק לי את היד . ותפסיק להיות אידיוט .

תמונה 4

שוב נפתחת הדלת ונחמיה נכנס . נחמיה מברך חג שמח מועדים לשמחה וכולם באים אל החדר המרכזי נושאים כסאות מברכים חג שמח ומשלימים את עריכת השולחן . אלישבע קוראת לברכה . סבתא נכנסת עם חנוכיה שנרות תקועים בה . לפני כל אחד מונחת ההגדה וגביע. במרכז השולחן קערת הסדר וכלי למצות . לפני נחמיה עורך הסדר מונחות המצות מכוסות בבד . בקבוקי יין על השולחן . ההמולה מפנה את מקומה להדרת חג . מכיון שתוך מספר שניות תחזור המשפחה לחוסר השקט המאפיין אותה חשוב מאוד שהשניות הראשונות תהיינה מכובדות וחגיגיות .)

נחמיה-

(מכריז) הסדר! (אור בהיר עולה באחת) - קדש ורחץ, כרפס יחץ, מגיד רחצה, מוציא מצה, מרור כורר, שולחן עורך צפון ברר
ההלל נרצה. מה זה צפון, קלי?

קלי -

אפיקומן אבא. (לשרהלה) מגיל ארבע אותה שאלה.

נחמיה-

קומו בבקשה לקידוש.

גולי-

למי השאתם שלושה כסאות? רגע, זה של אליהו הנביא,

כולם-

זה של אליהו הנביא

גולי-

אז של מי זה?

קלי-

זה כסא אל-דמי, שלח את עמי, לזכר יהדות הדממה

נחמיה-

לכבוד יהדות הדממה, אסירי ציון יהודי רוסיה.

גולי-

והשלישי?

שרהלה-

זה הכסא של אריק.

גולי-

אני מקוה שהוא לפחות יגיע.

אלישבע-

רגע אחד, אני לא שומעת את הראדיו

ברכה-

אני כיביתי אותו. או סדר או ראדיו.

אלישבע-

בבית שלך תקבעי סדרים. פה אני מחליטה. (ניגשת ומדליקה את הראדיו, בוקעת מוזיקת רוקנרול)

ברכה-

נחמיה, מה זה?

נחמיה-

רגע, אלישבע, כשהיו חדשות תוכלי להדליק -למה אני צריך לשמוע את הרעש הזה באמצע ההגדה .
קלי-

תנמיכי , אני אקשיב .

גולי-

אני אקשיב .

נחמיה-

אני רוצה להתחיל .

אלישבע-

אתה יכול להתחיל .

ברכה-

אז תסגרי את הראדיו .

אלישבע-

את והאח שלך יכולים עכשיו לקום וללכת, ברגל כמובן, כי הוא הרי לא נוסע בחג, אליך הביתה ולעשות שם קידוש . תוכלו לשבת לשיר מנגינות מבית אבא ולהיחנק מהריח של הנפט . אם לא - תתחיל את הסדר הארוך שלך ותתן לי לשמוע בראדיו מה קורה עם אח שלי .

גולי-

רגע(קמה) יש לי רעיון (יוצאת)

נחמיה-

אלישבע , תפסיקי עם הענין הזה תיכף ומיד . אלישבע זה לא אריק . אריק בטח יושב באיזה מקום בשקט ופוחד לחזור הביתה עם חוות הדעת שקיבל . תרשי לי , אני מבין בזה קצת - אני מדבר איתך בסבלנות אבל תתעשתי אני מבקש

קלי-

אתם מוכנים להתחיל אין לי את כל הלילה לשחק חסמבה

ברכה-

אתה עוד צריך להגיע למסעדה הלילה ?

קלי-

את , תלעסי את השיניים התותבות שלך בשקט ,או.קיי .

נחמיה-

איך אתה מדבר ?

קלי-

סליחה ...

נחמיה-

אלישבע, הבטחתי לך שמחפשים אותו . אל תהרסי את החג לכל המשפחה .

אלישבע-

איזה משפחה? המשפחה הקדושה בסעודה האחרונה.

שרהלה-

אני מבקשת לשמוע. אני אדליק רק כשהיו חדשות.

נחמיה-

זה מה שהצעת.

גולי-

(חוזרת עם טרנזיסטור) זה בסדר, אני אקשיב באזניה אם יהיה משהו אני אגיד לכם.

נחמיה-

לא זה לא בסדר, גולי, את באת במיוחד לשבת ב..

גולי-

נחמיה, ממילא הניגונים שלכם לא מדברים אלי, אני רגילה לסדר בקיבוץ, תתחילו.

כולם קמים מי ברצון ומי בחוסר חשק

נחמיה-

(עושה את הקידוש במנגינה המסורתית)

ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן

כולם-

אמן.

נחמיה- ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצוותיו ותתן לנו אדוני אלוהינו

באהבה מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון

המונולוגים הקצרים הבאים נשמעים תוך כדי הקידוש - גם הם לפי המנגינה כך שנוצרים במקביל חמישה קידושים באותה מנגינה ובמילים שונות

קלי-

נו נו קדימה/אין זמן. תגמור מהר/ונסתלק מכאן. ספקים לא התקשרו/אני בתחת. אין פתיחה מחר/אין סטייקים אין פדיון. שרהלה, שרהלה -/איזו אשה, איזה חיים/איזה תחת. (לדודה ברכה שמחייכת אליו) מה את מחייכת אלי/מכשפה זקנה

שרהלה-

אריק אריק/מיכאל מיכאל. איך שרת לנו לפני שנתיים/איך שרת לנו בקול מתוק/איך שאלת את הקושיות/ילד שלי. איפה אתה/ואריק איפה אתה/מה עשיתי למה השמיים נופלים עלי. הלואי שיתפסו אותך חי/עם כל השוטרים האלה/אריק שלי.

סבתא-

כמו שחשבתי/זה טעות, הוא עושה טעות/ואף אחד לא מרגיש. השפיון הזה מסדר את כולם/, עוד אי אפשר לדעת/אם זה פורים או פסח/אז אני מחכה לסוף הקידוש.

אלישבע-

חכה חכה נבל / חכה אתה ואחותך. אין יותר נסיעות בעולם/ אין משימות אין יותר לברוח / פה איתי תיקבר פה / על הכל אתה תשלם לי/ . וגם את חתיכת דרעק/ מי שמאמין לדמעות שלך /וזאת / מברשת שיניים עם נפט / באופן מיוחד החבאתי לך היום את המיונז/תבקשי מהמרגל שימצא לך אותו .

נחמיה-

את יום חג המצות הזה זמן חרותנו מקרא קודש זכר ליציאת מצרים כי בנו בחרת ואותנו קידשת מכל העמים .

ברכה-

(מוחה בתנועות נמרצות ושרה במנגינה שונה) כי בנו בחרת ואותנו קידשת מכל העמים . - אם כבר אז זאת המנגינה .

קלי-

שקט , דודה שהוא לא יתחיל מחדש .

אלישבע-

(לגולי) מודיעים משהו ?

גולי-

(בקול רם) "איטס בין א הרד דייס נייט " . החיפושאייס .

נחמיה-

ומועדי קודשך בשמחה ובששון הנחלתנו ברוך אתה אדוני מקדש ישראל והזמנים

כולם-

אמן . (כולם מתישבים)

נחמיה-

רגע, רגע יש עוד משהו - ברוך אתה אדוני(כולם קמים) אלוהינו מלך העולם שהחינו וקיימנו והיגיענו לזמן הזה

כולם-

(בנגינה) אמן

סבתא-

"מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח "

כולם מביטים בה בשאט נפש על הבדיחה הלא מוצלחת . מתישבים ושותים מהיין .

נחמיה-

(בניגון , לסיכום) סניורה אנאבלה - לא פלא /שיצאו לך ילדים כאלה . לשתות את רוב הכוס . זאת מצוה .אני רוצה שנשתה היום ארבע כוסות מלאות .

אלישבע-

בסדר . ונשמח נורא .

אלישבע לא שותה כמעט . גולי שמגיבה באחור אחרי כל מה שקורה שותה את כל הכוס וכמוה שרהלה .
קלי –

את תשתכרי

שרהלה-

הלואי . (אלישבע מעיפה בה מבט . קלי ושרהלה מחזיקים ידיים תחת השולחן .גולי עוקבת אחריהם)

נחמיה-

(בקול רם) "רחץ" . המסובים נשארים ליד השולחן . רק אני רוחץ ידיים .

קלי –

את יודעת , שרהלה , גם היום , כמו שאת עכשיו עם כל הצרות של בעלך אני בקושי מתגבר על עצמי כשאני רואה אותך

שרהלה-

אני לא יכולה לענות לך .

קלי-

תעני לי

ברכה-

(לאלישבע) נהוג , שאת הכלי לרחיצת ידיים שמים ליד השולחן .שלא יקח שעה עד שמתחילים .

אלישבע-

חכי ברכה חכי עוד מעט .

שרהלה-

תפסיק עכשיו .

אלישבע-

מה שומעים ?

גולי-

"אול יו ניד איז לאב טה טה - טה טה טם "

קלי-

את יודעת, שרהלה - איך שאת, הייתי עוד מכרסם אותך . הרי לא נגעו בך כבר כמה שנים

שרהלה-

אתה לא יודע מי זה הדוד שלך אף אחד מכל אלה לא יודע מי זה אריק

קלי –

מי זה אריק ? מסתכלים עליך יודעים בדיוק מי זה אריק .

גולי-

41 אז זה היא ... אז למה לא אמרת , הייתי מפרגנת לך- זה מעשה צדקה זה לא נחשב . חשבתי ילדה תפסת באחד הפאבים המסריחים שלך ..

קלי-

מה את רוצה עכשיו

גולי-

שום דבר . אבל תשים לב מה אני הולכת לעשות לך הערב . במקום הכי כואב אני אתפוס ואלחץ ואכאיב עד שתצעק די גולי גולי כמו שהיית צועק פעם (לוחצת לו)

קלי-

דיי!!

ברכה-

אז מה אתה עושה בימים אלה קלמן , במה אתה מתעסק ?

קלי-

כרגיל , לומד ...

ברכה-

(יחד עם קלי) מה אתה לומד ?

גולי-

משפטים , הוא לומד משפטים . הוא כבר עוד מעט שופט

ברכה-

כל הכבוד... שופט ?

גולי-

או נאשם. הוא עוד לא החליט . נכון פוצי ?

אלישבע-

(גוחנת אל שרהלה) אני רוצה שתתני לי תשובה עוד הלילה . אם אריק חוזר הלילה את תלכי הביתה לישון והוא ישאר פה ואני אספר לו שאת רוצה להתגרש .

שרהלה-

אבל אני לא רוצה . את לא יכולה להכריח אותי

אלישבע-

אני יכולה , אל תנסי אותי .

קלי-

מה היא רוצה ממך ?

שרהלה-

(קמה) אני רוצה להתקשר למשטרה . שיחפשו אותו .

קלי-

שרהלה ממילא כל הארץ מחפשת אותו

שרהלה-

צריך להגיד להם, שהוא שלנו.. שזה אריק בסך הכל . הוא אדם חולה הם ירדפו אחריו כמו אחרי פושע מסוכן עם סירנות ועם אקדחים וניידות משטרה ואופנועים .

קלי-

(קם אליה) נו , אז למה את לא מתקשרת .

אלישבע-

אתה תתעסק בענינים שלך קלי .את לא מתקשרת לשום מקום .

קלי-

סליחה ?

סבתא-

(מתעוררת פתאום)אריק היה פה הוא ביקש להגיד לשרהלה לצלצל למשטרה שלא ישימו אותו בקונצנטריישן קאמפ

אלישבע-

זיץ ! (מושיבה אותה באלימות) אני לא צריכה שכל המדינה תדע את השם שלו . שתוך עשר דקות יעמוד כאן שוטר ויבקש צילום שלו וישדרו את זה בטלוויזיה . גם ככה קשה לו למצוא עבודה . את צריכה שיצביעו עליו ברחוב ? הוא יגמור את המשחקים שלו ויבוא הביתה . ואתה אל תדחוף את האף שלך . אבא מטפל בזה . הוא שלח אנשים שלו מהשירות .

קלי-

השירות ... אמרת "שירות" סתמת לי את הפה כמו תמיד .

תמונה 5

נחמיה חזר מנטילת הידיים הוא טובל תפוח אדמה במי מלח

נחמיה-

כרפס ! אם הייתם מכינים את זה קודם זה לא היה לוקח שעה . ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם בורא פרי האדמה .

קלי-

זה בעלה לכל הרוחות , מה את משתלטת עליה ? שמעת מה היא אמרה - הם יצודו אותנו על הכביש כמו ארנבת עם הפנסים שלהם, בחיים הוא לא יצא מזה . זה נהיה עסק של כל המדינה , כל הארץ יושבת עכשיו עם ראדיו פתוח זה "חפש את המטמון " בשידור חי ! עם שלם עושה מצוד ואת דורשת ממנה לשבת בשקט לחכות שיירו בו ? למה ?

נחמיה-

43 יחץ! חוצים את המצה האמצעית ומצפינים את האפיקומן. זה לא אריק בראדיו!! תראו - אתם רוצים לשחק בשוטרים ובלשים
בבקשה לא ליד השולחן. כאן תתנהגו כמו שמתנהגים בסדר

ברכה-

ואתה חשבת שתשימו מפה לבנה והכל יסתדר. שתעשה ביעור חמץ ופתאום הכל יהיה כשר לפסח. החמץ יושב לכם בנשמה,
אולי הוצאת אותו מהבית ושרפת אותו אבל הוא נשאר בלב בראש. אתה חמץ הבן שלך חמץ כולכם חמץ.

קלי-

אז מה את עושה כאן לכל הרוחות באת לירוק עלינו?

ברכה-

(סרקסטית) לא, בשבילך דוקא יש לי הודעה.

קלי-

דודה ברכה, תמשיכי עם אבא חמץ חמץ - ממני תרדי

ברכה-

למה? קיבלתי טלפון בשבילך היום כשהייתי פה, יש לי הודעה בשבילך.

נחמיה-

זה צריך להיות עכשיו?

ברכה-

לא מוכרחים.

קלי-

איזה הודעה?

ברכה-

מישהו הודיע לך משהו בקשר למחר, שהוא כן יכול להביא מה שביקשת או לא יכול להביא מה שביקשת, אבל מה ביקשת- זה
המענין. אתה רוצה את ההודעה עכשיו לפני כולם או בשקט באוזן?

קלי-

כשתזכרי.

ברכה-

בסדר.

נחמיה-

על מה מדובר ברכה, מה את רומזת?

ברכה-

אני לא מסכסכת בין אבא לבן. במיוחד לא בליל הסדר - לילה של אבות ובנים בכורים. "והגדת לבנך"- היום זה היום שאתם
צריכים לדבר ביניכם.

נחמיה-

מגיד! הא לחמא עניא . תשירו - "הא , לחמא - הא לחמא עניא" (היתר לא בדיוק מצטרפים) הא לחמא עניא די אכלו
אבהתנא בארעא דמצרים, כל דיכפין ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח - זאת אומרת זה לחם העוני שאכלו אבותינו במצרים. מה
 זה לחם עוני, קלי?

קלי-

עוד פעם - פיתות של פועלים ערבים מעזה אולי?

נחמיה-

מה זה "פיתות של ערבים מעזה"?

קלי-

אולי זה הלחם עוני של ימינו - אתה יודע, עבדים היינו, אני מנסה לשתף איתך פעולה. לתת אינטרפרטציה מודרנית לטכסטים
 המעופשים הגזעניים הפאראנואידיים האלה

נחמיה-

(דופק על השולחן) מספיק. קל מאוד להיות שמאלני על חשבון הבנק של אבא שלך. אוכלי הפיתות המסכנים שלך בעזה יורים
 בחברים שלך בסמטאות של ג'באליה למרות שהם הביאו להם חשמל ומים לחושות העלובות. פיתות של פועלים מעזה ...

ברכה-

מקלקיליה. לא מעזה - מקלקיליה.

נחמיה-

אני לא מבין

ברכה-

מי שצריך להבין - הבין.

קלי-

(דופק בחמת זעם על השולחן עם בקבוק היין) אָל תשחקי איתי משחקים !!! אָל תתחכמי איתי !! יש לי נעל ברזל על הצואר
 שחונקת אותי ונבילה זקנה כמוך לֹא תעשה ממני בדיחה זה ברור !!

נחמיה-

קלי !!

ברכה-

מה כבר אמרתי לו?

גולי-

אז אולי כבר תגידי לכל הרוחות מה את רוצה ממנו? מה היא יורדת לחייו?

ברכה-

45 או, הנה - גם הקיבוץ כבר פותח עלי פה - אני לא פוחדת ממך , אני מצפצפת פה על כל הקומדיות שלכם - הבן הזה שלך יושב פה עם כיפה על הראש ועוד רגע בטח גם ישיר מה נשתנה אבל מחר בערב הוא הולך למכור **פיתות** בסטייקיה הטריפה שלו .

קלי-

(מתנפל עליה) אני אהרוג אותה

נחמיה-

שב !!

ברכה-

פיתות במוצאי ראשון של פסח !!במו אזני קיבלתי פה היום את ההודעה בשבילו - הערבי שלך מקלקיליה מבקש להודיע לך - הוא יביא רק שלוש מאות פיתות ולא ארבע מאות כמו שביקשת - ריבונו של עולם, נחמיה , לאן הגעת עם הבית שלך והבן הרשע שלך והמדינה שלך .

אני לא יושבת פה לשולחן הטמא הזה (אוספת את חפציה מהשולחן - משקפים , הגדה , צלחות סכ"ום וכוס)

נחמיה-

ולכן באת אלינו היום

ברכה-

כן , פעם אחת ולתמיד לקרוע את השקר מהפרצוף שלך . (יוצאת)

שקט סביב השולחן קלי יושב בראש מורד . נחמיה נשאר לעמוד .

קלי-

...אבא, אני לא רצית לבא הנה הערב, אבל אתה התעקשת . רודפים אחרי נושים . מלויים בריבית . אני חייב כספים . פתחתי מסעדה ואני חנוק . אני חייב למכור מחר בערב סטייקים כדי להחזיר את החוב אחרת ישחטו אותי . הם לא משחקים משחקים .

נחמיה-

אז באמצע הלימודים פתחת מסעדה ? ואלה הסטייקים הלבנים שהכנסת לי הביתה ערב פסח ? אני הרי מממן אותך, לשם מה היית -

קלי-

כי אתה מאיים עלי . אתה כל הזמן מאיים עלי כמו על ילד . כולם מאיימים עלי . הם הודיעו שיבואו לנו באמצע הסדר לגבות את החוב .

נחמיה-

שיבואו . (ניגש לארון ושולף אקדח) נחכה להם . עכשיו בואו נמשיך .

מתישב ומתכונן להמשיך

אלישבע-

שבוע ימים אני מצפה את המדפים במקרר בנייר כסף כי אולי נגע בהם חמץ ועכשיו יש לי חזיר במגירה של הגבינות ?

קלי-

של הירקות . (למשך מספר שניות יש שקט ואז שרהלה פורצת בצחוק) מה.. ? . באמת , שמתי את זה במגירה של הירקות ,
מה זה מצחיק ? (קלי מצטרף אל שרהלה ואחריו אלישבע)

אלישבע-

נכנסתי אתמול אל ברכה ותפסתי אותה ממהצת את השיש בכיור. מזל שלא גיהצתי את המקרר
**ברכה פורצת לפתע מהחדר שאליו ברכה, חוצה את החדר כשבדרך היא חוטפת את הכיפה מראשו של נחמיה ויוצאת
מדלת הכניסה כשהיא טורקת את הדלת . שניה אחר כך נשמעים קולות נביחה רמים בחדר המדרגות ומיד אחר כך דפיקות
רמות על הדלת . גולי קמה עם הטרנזיסטור ופותחת את הדלת לברכה הבורחת פנימה**

גולי-

אליהו !!

נחמיה-

מספיק . שבי, ברכה. (עד שברכה מתישבת, מושפלת, הרוחות נרגעות ורוח נכאים תופסת את מקום הצחוק)

תמונה 6

אלישבע-

לא הודיעו כלום ?

גולי-

(מרכיבה את האזניות) לא חושבת . רק מאזינים מתקשרים לנחש איפה תהיה הפעם הבאה .

אלישבע-

(תוקפנית , לקלי) אם אריק היה פה הוא היה מסביר לך מה זה לחם עוני -

שבשביל ביס אחד אתה מוכר את החבר הכי טוב שלך בלי סטייקים ובלי פולקעס .

קלי-

הוא דוקא צמח יפה יחסית , מעניין כמה חברים טובים הוא מכר ...

אלישבע-

...אתה לא יכול להבין את זה שמהיום שנולדת אמא מרחה לך לחם טרי עם חמאה כי אם זה לא טרי אתה לא אוכל . את

החוכמה והאומץ שהיה לאריק ביום אחד ברגע אחד לא יהיה לך כל החיים .

קלי-

כמה חבל שלא הייתי שם להוכיח לך שגם אני חכם . כמה חבל שנולדתי מאוחר בכמה שנים והפסדתי את כל מבחני הכושר
הנהדרים האלה , את הסלקציות המרגשות את החישול הזה - (לאביו , נחמיה) חבל . פשוט חבל .

אלישבע-

47 זה לא חבל . אתה פשוט לא היית עובר . מבחנים יותר קלים לא עברת עם הציניות שלך . ואריק כן . הוא לא חיפש את אבא שלו שישמור עליו עם האקדח . כי לא היה לו אקדח ולא היה לו אבא .

קלי -

אבל אריק לא פה . אריק חוגג עכשיו את הפסח בגדול . אנחנו קטנים עליו עם הסדר של אבא . אין דבר- אסור להתיאש . גם לאליהו הנביא אנחנו מחכים בלי להתיאש .

נחמיה-

טוב . מי ישאל את ה"מה נשתנה" ?

קלי-

הנה , צל"ש לאבא . מגלה דבקות במטרה ראווה ציון . הוא ימשיך עם ההגדה אפילו אם נמות כאן . האדמה רועדת המשפחה רוקדת . מי ישאל "מה נשתנה" .

ברכה -

(בשקט) זה הילד צריך לשאול .

אלישבע-

כן . זה הילד היה צריך לשאול .

שרהלה -

למה את מסתכלת עלי .

אלישבע-

אני נפרדת ממך

שרהלה-

מה !?

נחמיה-

מה את מענה אותה אלישבע !? זה הילד שלה שמת לא שלך . מה את רוצה ממנה אלישבע . אלישבע-

שום דבר . שאלת מי הילד שישאל מה נשתנה . היה ילד . עכשיו אין ילד . למה אין ילד ? אין . זהו . יש סיפורים . מעשיות יש גרסאות . אף אחד לא יודע קלי-

עכשיו תורה ? אני לא רוצה לאכול את הקניידלאך לארוחת בוקר . אלישבע-

מה יש ? אני רוצה לדעת ...אלף פעמים ניסיתי לשמוע ממנה - לא הצלחתי . שאלתי את אריק התחננתי - גם הוא לא יודע מה קרה - " הלכתי... ,היה קר...חזרתי , תאונות , אמבטיות" - אתה (פונה לנחמיה) - אתה חוקר , לא ? סוכן חשאי , מרגל- אתה לא יכול לספר לי מה קרה ? דיברת שם , לא? דיברת עם החוקרים מה אמרו לך , למה אתה לא מספר לי ?

נחמיה-

אלישבע –

דבר אחד אני יודעת- שאם לא היית מוציא אותם מוינה ומביא אותם מיד לארץ באמצע הטיפולים עד היום היא היתה בחקירות של המשטרה האוסטרית. עד ששלחתי אותם לשם. עד שהוא התחיל טיפולים , עד שהמצב התחיל להשתפר עד שבקושי ראינו אור - והם חזרו עם הארון הקטן . מה את חושבת, שרהלה , שאם עברה שנה הכל נשכח ? היה ילד מיכאל מיכאל קטן . המשך למשפחה שלנו אז איפה הילד שלך שישאל מה נשתנה , נחמיה לא יכול להמשיך בסדר אם לא שואלים אותו מה נשתנה נכון נחמיה ? הילד שואל ונחמיה עונה . אז איפה הוא ? איפה הילד ? איפה אריק ? קלי-

(מתפרץ) סתמי את הפה !! את שומעת? את אמא שלי אבל עכשיו את סותמת את הפה !!את לא תתעללי בה ואני אשב פה ואשתוק

אלישבע-

כן ? מה תעשה לי ?

נחמיה –

קלי ...

קלי-

אל תגיד לי קלי ! לך לכל הרוחות עם הסדר שלך והקושיות שלך אתה יושב פה ורואה איך קורעים את הבחורה הזאת לגזרים ואתה ...ואתה ... (נחנק מזעם) ...ואתה לא אומר כלום !! אתה לא אומר כלום ...אני לא יכול לראות את זה - שרהלה אשמה !? שרהלה אשמה !? במה היא אשמה . מה היא עשתה . איך הכנסתם אותה למערבולת . האומללה הזאת חשבה שהנה תתחתן ותצא מהמושב אל העיר הגדולה , בחור נחמד משפחה טובה גיס במוסד מה יותר מכובד בארץ הזאת ... השחצנות הזאת היהירות ...במקום לתת לו לבלות את החיים בשקט כן קצת משוגע לא משוגע - במוסד, בטיפולי יום את החלטת לא .- את תראי להם . את תוכיחי להם - הם ישלמו אם רק תוכיחי -הוא יתעשר - אם רק תוכיחי . כל השושלת העלובה שלך ושל אבות אבותיך בכפרים המסריחים בפולניה כולה התגייסה למאבק - כולכם הוכחתם באלף עדויות - הוא לא משוגע. זה לא פגם גנטי. זו לא קללה במשפחה- מה פתאום?! הוא קצת פוחד ,פאראנויה קלה וזה עובר. אם רק יתנו לי לשמור עליו אם רק אשתו התמימונת מטומטמונת תתן לי לטפל בעיניים .

אלישבע-

מה התעוררת, כשלוך? החיים שלך כבר מסודרים?

קלמן-

שלחת אותו לצבא בכוח , שילחם שיביא כבוד . הבן אדם שומע קולות בשמירה מדברים אליו הבן אדם לא מצליח לעבור יום אחד בתור הוא עצמו ואת הולכת ומחתנת אותו ולא רומזת לה אפילו שיש בעיה . בעיה ? אצלנו ? במשפחתנו ? חלילה . האשה המסכנה הזאת - היתה הולכת ומסדרת לו שיעבוד קצת שיהיה עסוק , פקיד קטן בדואר - היא לא נתנה !! הבוסים שלו היו מקבלים טלפונים אנונימיים ממנה שהוא לא בסדר . למה ? - כי אם הוא יחיה חיים נורמאליים הוא יקבל פחות פיצויים !!

אלישבע-

זה את סיפרת לו ?

שרהלה-

די, קלי, זה מאוחר מדי .

קלמן-

בשבילך מאוחר אולי . אבל פה בבית היא תתפנה עכשיו לטפל באבא שלי , באמא שלה - כמו בקטריה שמחסלת כל מה שמסביב . גיבור ישראל אריק המסכן . הוא לא ידע מזה אפילו . כי בדיוק היה בפיצול אישיות . ניצח את המן ואת היטלר וטיטוס הרשע בצרור אחד . אבא שלי עבד עשרים שעות ביממה אבל בר מצוה לא חגגו לי . כי לא היה כסף . כי הכסף הלך לשלוח אותך ואת אריק ואת הילד לטיפולים בוינה על חשבוני . שלא ידעו , שאפשר יהיה לסדר חוות דעת ולקבל פיצויים . הייתי חוזר הביתה מבית ספר אין ארוחת צהרים איפה אבא ?- הורג נאצים באירופה איפה אמא?- מטפלת בפיצויים של אריק . למה כולם מתעסקים באריק , אמרתי ? - הלואי שהייתי אריק הלואי שהייתי אריק - שהיתה לי אחות כמו לאריק , אשה כמו לאריק , שהיו דואגים לי כמו לאריק אוהבים אותי כמו אריק - למה לא הייתי בשואה כמו אריק ... חזיר הכנסתי לך למקרר של פסח ואת עם אריק !

גולי-

רגע , תקשיבו -דיברו על אריק (מוציאה את האזניה , אלישבע מזנקת לראדיו ומגבירה שומעים רק את "...זזהו סוף החדשות")

אלישבע-

למה רק עכשיו למה לא ..

גולי-

לא רציתי להפריע באמצע ה-

אלישבע-

מה אמרו ? מה הם אמרו עליו ?

גולי-

יד ושם . בפעם האחרונה הוא פגע ביד ושם . זה היה לפני שעתיים וחצי . אנשים שם הלכו לבית כנסת וראו את השער הגדול פתוח . פרוץ . הזעיקו משטרה . ו...

אלישבע-

אבל הם תפסו אותו ? הם תפסו אותו חי ?

גולי-

לא תפסו אף אחד .

אלישבע-

תודה לאל .

סבתא -

מה קרה ?

קלי-

נשברה הקערה . הבן שלך ממשיך בהשמדת הציונות .

נחמיה-

זה לא הוא .

שרהלה-

זה הוא . צריך להתקשר למשטרה להגיד להם לאן הוא נוסע .

אלישבע-

מנין לך לאן הוא נוסע .

שרהלה-

אני אשתו .

נחמיה-

גולי

גולי-

מה ?

נחמיה-

מה הוא עשה שם ב"ד ושם " , שריפה ?

גולי-

לא . הייתם שם פעם ?

אלישבע-

אני לא . אני כבר הייתי שם . אני לא צריכה גם להיות שם .

גולי-

יש שם אש שבערת לזכר ששת המיליונים . אש התמיד .

נחמיה-

נו ?

גולי-

הוא כיבה אותה ...

הבשורה מתקבלת בהלם נורא . לאט לאט האנשים עוזבים את השולחן . נחמיה קם מהשולחן ברכה מנסה להיטפל אליו אבל הוא מנער אותה . אלישבע גם היא יוצאת ונכנסת לחדר השינה גאולה ניגשת עם נחמיה למרפסת . רק קלמן ושרהלה נשארים ליד השולחן . הדלת נפתחת ומופיע המלאך השחור הוא ניגש לשולחן פותח הגדה ושואל את הקושיות בקול של ילד . היושבים ליד השולחן אינם מתיחסים אליו . עד שקלמן מתחיל פתאום להקשיב כאילו שומע קול שבא מרחוק . אט אט הוא שומע את קולו של המלאך בבירור ואז הוא מתחיל לראות אותו .

קלי-

אתה הבריון ששלחו לאכול לי את הביצים.. לא מתביישים לשלוח צעצוע כמוך? בגללך אני רועד מפחד? מה אתה רוצה שאני אשיר איתך? אין בעיות - הלילה הזה הלילה הזה שאר ירקות

המלאך ממשיך לשאול את הקושיות .

תמונה 7

גאולה שיצאה אחרי נחמיה עומדת איתו במרפסת .

גאולה-

... אבל אתה בטח יכול לעשות משהו לברר משהו במקורות שלך בחלונות שלך אצל החברים שלך ימים שלמים אני לא מצליחה להתקשר הנה כי הטלפון תפוס, כי יש לך שיחות חשובות מי אלה שמתקשרים אליך שאתה לא יכול להזעיק עכשיו? איך הטלפון כאן לא מפסיק לצלצל ועכשיו הוא שותק. תענה לי נחמיה .

נחמיה-

אף אחד לא מתקשר אלי .

גאולה-

מה זאת אומרת .

נחמיה-

גאולינקה, אני פרשתי. לא ברצוני אבל פרשתי. אני לא בשירות יותר. אם אני רוצה שהטלפון יצלצל אצלי אני צריך לקום בבוקר ומשמונה להשאיר לאנשים הודעות אצל המזכירות שלהם בכל מיני עניינים טפשיים, - ואז בערך בשתיים עשרה הם מתחילים להתקשר חזרה - ולאחרונה גם זה הולך ונגמר. אני סתם מניח את השפופרת בצד. אין לי למי להתקשר עכשיו. הכל מת .

גאולה-

עשרות שנים עבדת בשבילם ועכשיו הכל מת .

נחמיה-

כן גולי, טעות קטנה והכל מת. ואני שמח שאני עוד חי. הראש הזה - את רואה את הראש הזה. בראש הזה יש סכנה יותר גדולה למדינה מפצצת אטום. ואני כועס ומאוכזב ורוצה לנקום על מה שעשו לי והם יודעים את זה. אבל אני רוצה לחיות אז אל תלחצי עלי. אני עייף, אני מאוכזב אני בפנסיה

גאולה-

אז אלישבע סתם סומכת עליך שתמצא אותו .

נחמיה-

כן. אני לא רוצה למצוא אותו. פשוט כך .

המלאך ששר עד עכשיו את הקושיות מקשיב יחד עם אריק לשרהלה .

שרהלה-

... אחרי החתונה התחלתי לשים לב שהוא קצת מוזר יוצא דופן . לפעמים הוא היה מסתכל ולא יודע מי אני . קורא לי בכל מיני שמות אחרים . ואז הוא היה מתחזה למישהו אחר ונשאר ככה כמה ימים עד שהיה חוזר לעצמו . ולא ידעתי מה זה . דיברתי עם אמא שלך והיא אמרה שזה כלום . שזה בצחוק . פתאום הוא היה מדבר אלי פולנית בגסות ודופק עם הנעלים ברצפה ואמא שלך אמרה שאחרי המלחמה הכניסו אותו לבית סוהר וזה השפיע עליו וזה הסוהר שמדבר אלי . אבל זה יעבור . אחר כך היו לו ימים של גרמנית , הוא פחד שיגלו שהוא כאילו היה ב.ס.ו. ושאני אסגיר אותו למשטרה ויתלו אותו כמו את אייכמן . ואז אני הבנתי שכל מי שעשה לו דבר רע מתישהו - כל האנשים האלה נשארו אצלו לתמיד והיו מענים אותו . ואז הוא היה מרביץ לי וצועק עלי קללות בערבית ואומר לי לשכב כמו מתה ונוגע בי עם מקל של מטאטא לראות אם אני חיה עד שאלישבע סיפרה לי שזה מה שקרה בצבא כשהתקיפו אותו . והכי הוא אהב להיות מאירי . נמרוד מאירי - המפקד שלו בצבא , שהיה מכריח אותם לתקוע כידונים בשק מלא חתולים חיים ולצעוק . וכל פעם שהוא היה נמרוד מאירי הוא נעלם לכמה ימים עד שהיה חוזר עייף ושזוף ומיד היה נרדם לכמה ימים ומתעורר רעב וצמא . להיריון עם מיכאל נכנסתי ממאירי הזה , הקיבוצניק .

מלאך-

תשאל אותה אם היא בגדה בו ?

קלי-

מה ?

שרהלה -

לא ממש ממנו. כמובן .

מלאך-

תשאל אם היא היתה מזדינת מהצד בזמן שהוא היה מקבל טיפולים בחשמל .

קלי-

אמא שלך מזדינת מהצד .

שרהלה-

קלי, עם מי אתה מדבר .

קלי-

המטומטם הזה , אני חייב כסף למישהו , לא משנה, אמרתי שאני אשלם לו אחרי החג . לא , הוא התעקש שהערב . אמרתי לו שיקפוץ לי אז הוא שלח את זה , את הגמד המכוער הזה לקחת את הכסף בכוח . אתה מצחיק אותי .

שרהלה-

איזה גמד מכוער

קלי-

מה זאת אומרת ?

שרהלה-

רק אל תתחיל גם אתה .

קלי-

להתחיל מה ?

מלאך-

אני לא רוצה לדבר איתך פה . צא איתי החוצה . אני רוצה להראות לך משהו . (מתחיל לצעוק) קדימה , נו - צא איתי החוצה , החוצה צא החוצה -

קלי-

אני אצא איתך החוצה אתה לא מפחיד אותי . קדימה . שרהלה , אני כבר חוזר .

מלאך-

הוא כבר חוזר , אני לוקח אותו לרגע (צוחק)

השניים יוצאים ושרהלה יוצאת למרפסת ומתישבת . גולי ניגשת אליה .

תמונה 10

גולי גוחנת אל שרה ומנשקת אותה . שרהלה מרימה אליה מבט

גאולה –

שרהלה , אני לא יודעת אם אריק יחזור או לא יחזור אם הוא פתאום יגיע ויסתבר שכל המחבל הציוני הזה זה סתם צירוף מקרים וזה לא הוא . אבל אפילו אם הוא יחזור - תלכי .

קחי את הרגליים שלך ותלכי - תתגרשי , תפרדי תברחי מכאן - הם לא נורמאליים . הם שקרנים ,

שרהלה-

את נוסעת מפה ?

גאולה-

כן . נחמיה סידר לי מילגה ממשרד החוץ , אלישבע אמרה לו . אני נוסעת לאוסלו ללמוד תקשורת לזיתנים . תואר שני .

שרהלה-

תקשורת לזיתנים ?

גאולה-

54

כן . זה מרתק . לא יודעים על זה הרבה . הם מדברים אחד עם השני ממרחק עשרות קילומטרים ואף אחד לא מבין מה הם אומרים . צלילים מופלאים . בעומק קילומטר במים השחורים ליד הקוטב . כאלה קולות - (מדגימה) כמו בכי , כאילו הם מתגעגעים למשהו . כמו יללות של תנים אבל במים בחושך . זה משגע אותי . השמיעו לנו הקלטה בשיעור והצליל הזה לא עוזב אותי . הם .. הם - אף אחד לא בדיוק יודע אם הם באמת מביעים רגשות אבל זה נשמע כך -יללות , אנחות , מילמולים , פתאום הם מתפרצים... אני לא אהיה כאן יותר . אני אגור בבקתת עץ בלופוטן איילנדס וחצי שנה השמש לא תשקע . וחצי שנה אני אשכב מכוסה בשמיכה והשמש לא תזרח . אמרת שאת יודעת איפה אריק ?
שרהלה-

כן . אני חושבת ...

גאולה-

איפה ?

שרהלה-

לבד , בחושך . (קולות שירת הלוייתנים מחרידים את החלל האור מתחלף ושולחן הסדר על כליו וכסאותיו מתרומם באויר לפי סימן המלאך השחור שצץ פתאום)

תמונה 10

פסגת המצדה , רוח נושבת . האופנוע של אריק ניצב ברקע . אל הבמה נכנסים פרופסור וירניק הלבוש בטוגה רומאית ואריק עוטה מעיל גדול בגדיו קרועים ומפויחים . ג'ריקן הבנדין הכתום בידו .

וירניק -

(כמו מדריך תיירים) כאן, במקום הזה , על פסגת המצדה , היינו 900 לוחמים נשים וטף . התאבדנו . כמה שעות אחרי ליל הסדר לפני 1900 שנה בדיוק . גיבורים ברוח הזאת . (מחליף טון דיבור) אבל מה נשאר בסופו של דבר? כלום , זכרון , מיתוס , אבק פורח ונאום דימאגוגי אחד של אלעזר בן יאיר . מזויף . לא הוא כתב אותו . ואתה יודע מה - הוא גם לא נאם אותו . פלאביוס . יוספוס פלאביוס זכה לתהילת נצח . ואלעזר בן יאיר . כל היתר- גיבורים אלמונים . וגם , קבורים מעבר לגדר קבורת חמור של מתאבדים .

מלאך-

(נכנס נושא כסא רעוע) מי הזקן הזה ?

אריק-

הוא מפה , מתאבד בדימוס

וירניק -

55 מי היה צריך את זה? כל הגוף רוצה להשתין את מי שולפים החוצה? אותך, אותי, התמימים, הפתאים - תשמע מבעל ניסיון- להיות גיבור זה כמו להשתין במכנסים בלילה קר - רגע אחד חם לך וטוב לך ואז אתה נשאר קר ורטוב בחושך. יש לך אשה, תחזור אליה. יש לך עבודה, משרה קטנה - אין דבר. עברת מספיק - תנוח. אתה מסתכל קדימה ורואה חושך, קצה הצוק - דרמאטי... אין ברירה! חיבים! - אבל לא - תביט עוד פעם - אפשר לרדת מכאן לאט, בשקט, לאורך הסוללה הזאת שהרומאים בנו לפני אלפיים שנה, להתחמק חזרה הביתה להיכנס למיטה לחבק את אשתך מאחורה כמו זוג כפיות במגירה יד אחת תשמש לך כר ועם היד השנייה תסתנן לה לכותונת הלילה ותעטוף את האפרוח החם החי שלה ואף אחד לא יעלה בדעתו כלום. אה? אה...? (אריק מהסס מתחיל להתרחק אחורה)

מלאך-

אתה, סבא, סתום ת'פה, יש לנו דברים לעשות כאן. (דוחף אותו)

וירניק-

אחותו שלחה אותי. הקימה אותי באמצע הסדר ושלחה אותי הנה להחזיר אותו הביתה.

מלאך-

אחותו... כוס שלאמא שלה. הבן אדם צריך להרוג את עצמו כדי להיפטר מאחותו. אתה, מה אתה? מין רוח? אני לא מכיר אותך...

וירניק-

מתכבד להציג את עצמי - "מצדה" - אירגון חשאי ביותר של מתאבדים יהודיים. מסדר האבירים הפאראנואידיים. איך בין א ייד - איך בין א גרויסע פאראנואיד. באתי להגיד שיהיה בסדר. אף אחד לא יגע לו בפיצויים. יש פיצוי גם לפאראנואיד וגם לסכיזופרן הפאראנואידי. ואתה יודע - הסכיזופרן אפילו מקבל כפיליים. בשביל שניים. חי-חי-חי. מין בדיחה כזאת, מקצועית. יהודי! תן מבט מטה, אל מרגלות ההר הזה, מאות מאות אוטובוסים ממוזגים עמוסי תיירים לבנבנים, מצלמנים, לבושי בגדים פרחוניים עולים אל ההר הזה בשביל הנחש, בקרונות הרקבל. הרקבל. איך אומרים את זה.. הם היו כבר ב"יד ושם" והם באים הנה, ובכל מקום הם רואים טכסי השבעה של צנחנים בוכים ושיריונאים חשופים בצריח ושומעים סיפורי יהודים מתים והם משלמים לנו פיצויים גדולים. הם וממשלותיהם. לא פיצויים על מה שהם עשו לנו, לא - פיצויים על מה שנעשה להם אם הם לא ישלמו פיצויים על מה שהם עשו לנו וזה מאד מתוחכם. זה מפחיד, זה רדיו אקטיבי... די! שיכנעתם אותי. אני חוזר בי. תגיד לו שאם הוא רוצה נקבל אותו לאירגון. בתנאי שיעשה לי סיבובון על האופנוע.

מלאך-

עוף מכאן.

וירניק-

סיבובונצ'יק... אם הוא לא חוזר איתי עכשיו ידפקו לו את אשתו בעצם ליל הסדר.

מלאך-

לא איכפת לו.

וירניק-

אז יותר גרוע - ישכחו אותו!

מלאך-

וירניק-

תגיד לו שיפילו עליו את מות הילד. צילמנו אותו , האזנו לו - אנחנו יודעים מה קרה

מלאך-

נודניק זקן , אני גומר אותך עכשיו (יורה בו. וירניק נפגע , ממזדקף ומתחיל לצאת על קצות האצבעות , ואז הוא מתישב בפאתי הבמה. אריק עולה על הכסא כמו בדרשת בר מצוה)

וירניק-

אני רק מציץ בשקט , לא מוציא מלה .

מלאך-

(לאריק) תתחיל , אני מקליט אותך -

אריק-

אני לא רוצה להיות גיבור . אני בסוף הדרך . אני על ראש ההר . עוד מעט הלילה יגמר החלום ישבר . אני לא נכנס לזיכרון - אני משמיד את הזכרון , אני הורס את ההיסטוריה אני לא רוצה להגיד לבני "והגדת לבנך" - אנחנו דור המדבר שצריך למות במדבר והילדים אם לא מתו אם הם חיים ושואלים שאלות - שיסתכלו על עץ על פרח על ציפור ויקבלו תשובות. לשתות יין הם צריכים לנגב פיתה בשמן זית ולשכוח . לא "זכור את אשר עשו לאבא שלך" לא "זכר" לשום דבר - סתם לקום בבוקר ללכת לבית ספר ללמוד חשבון . לשחק כדורגל לנצח בכדורגל לא בתחרויות זכרון עם עצמנו. ילדים - הזהרו ממוזיאונים . ילדים, הזהרו ממוזיאונים לתולדות העם . אל תלכו למוזיאונים - המורה תגיד זה זזה היה כך וכך . ואתם תסתמו את האזניים תזמזמו משהו . יקחו אתכם לאתרי קרבות גבעת התחמושת מחנות השמדה ואתם תסתכלו על הטוסיק של הילדה שלפניכם ותפוצצו חצ'קון . וכל מעשי הגבורה יכנסו לכם פה ויצאו פה . ילדים - אני שואל אתכם - הרי השטן כבר עשה את הנורא מכל למה למה לחזור ולהנציח אותו בלבבות ?

ילדים חיים- גם אני הייתי ילד . מה יעזור לכם אם תדעו מה עבר עלי ? למה ? האם תכירו אותי טוב יותר ? אני מפלצת . הייתי פעם פרח והיגיעו אנשים טובים תרבותיים והשחירו אותי וברחתי מהם והגעתי לאדמה הזאת ורציתי לצמוח ולא נתנו לי ביזו אותי דרכו עלי השליכו אותי לצד הדרך . קראו לי שמות - קראו לי סבון קראו לי אבק אדם קראו לי צ'יזבטניק , התביישו בי . אני אשיר שיר - "פרח נתתי לנורית , פרח יפה וכחול תפוח נתתי לנורית נתתי הכל . נורית אכלה התפוח הפרח זרקה בחצר והלכה לשחק עם ילד אחר " ילד שנולד בארץ...

מלאך-

(מוציא ניירות מתוך המעטפה שקיבל אריק למסור לאלישבע)

ואני קורא לכם מתוך חוות הדעת שנכתבה עליו- " בין הסיבות להתפרצות המחלה אפשר למנות את מצבי הלחץ ואת הגירויים הקיצוניים שעמד בהם מאז תקופת ההתבגרות ועד העשור השלישי לחייו. ואם כי לא ניתן להכריע מה הם הגורמים למחלה - האם הם גנטיים ובאו בירושה או סביבתיים ותלויים בנסיבות חייו או משפחתיים ונובעים מהמסגרת המשפחתית הכופה והשתלטנית שחי בה ואולי המעבר וההגירה לארץ חדשה לתרבות חדשה הביאו לתסמונות המהגרים שפיתח , בכל מקרה צירוף כל הגורמים האלה מביא למצב פסיכוטי חריף , ומעיד על סכיזופרניה פאראנואידית כרונית מלווה בהתקפי אלימות והרס עצמי. טיפול בנזעי חשמל וטיפול תרופתי הועילו עד עתה באופן חלקי ולא משביע רצון . " זהו.

וירניק-

זה אני כתבתי .

אריק-

(בפליאה) והכל עלי...? כמו שאמרתי כולם בסדר . אני דפוק אני צריך למות . וזה לא חדש . (אריק ירד מהכסא . המלאך נותן לו את מכשיר ההקלטה . אריק עולה על האופנוע , הג'ריקן בניזין בידו ומתניע)

שירה עולה מהחושך - "והיא שעמדה , והיא שעמדה לאבותינו ולנו והיא שעמדה והיא שעמדה לאבותינו ולנו . שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו . שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו . והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם"
(אריק מתניע את האופנוע ומאיץ למכסימום . רעש המנוע מתגבר על השירה ומסתיים בפיצוץ גדול שלאחריו עולה האור על שרהלה יושבת על המרפסת . בני הבית היושבים לשולחן מאחור וקוראים בהגדה)

תמונה 11

וכולם לוקחים את כוס היין ומטפטפים על כל מלה ומלה -

כולם-

דם ואש ותמרות עשן (שרהלה נכנסת מהמרפסת)

נחמיה-

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים - או, בואי שבי שרהלה דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חשך, מכת בכורות. ורבי יהודה היה נותן בהם סימנים - דצ"ך עד"ש באח"ב ..

כולם -

אילו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים - דיינו
אילו עשה בהם שפטים ולא עשה באלוהיהם - דיינו
אילו עשה באלוהיהם ולא הרג את בכוריהם - דיינו
אילו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם - דיינו

נחמיה -

שולחן עורך - נאכל בשמחה את לחמנו ונשתה את ייננו
אלישבע מביאה לשולחן מגש ועליו קופסאות שימורים שטוחות של דגים ממולאים

אלישבע-

אני מצטערת , לא היה לי זמן להכין עד שהגעתי לחנות דגים הוא כבר סגר .

ברכה-

תראי לי את הקופסה

אלישבע-

זה עם הכשר של הבוד"ץ, חשבתי עליך . (ברכה מתעמקת בתוית שעל הקופסא ומנהלת עם עצמה דו שיח פקפקני) אני מצטערת נחמיה לא היה לי זמן ולא היה לי ראש .

נחמיה-

זה בסדר זה לא איכפת לי .

אלישבע-

אז תאכל - אני רוצה שתאכל . גאולה תאכלי

גאולה-

אני אחכה לסלט . אין דבר .

אלישבע-

אמא...

סבתא-

אני אוכלת רק מה שאני הכנתי . מנה שניה .

אלישבע-

מה הכנת ?

סבתא-

אוכל שמתאים לחג . לא הדרעק הזה .

נחמיה-

(בשאת נפש) ברכה , תעבירי לי את החזרת .

ברכה-

מצידו שתמיד תגישי מקופסאות . אין בזה שום חשש מצידו .

אלישבע -

ומצידו את יודעת מה . שרהלה , אני רוצה שתאכלי . יש לנו עוד לילה מאוד ארוך .

שרה-

אני לא יכולה . אני אוכל מרק . יש מרק ?

אלישבע-

אם סבתא עשתה .

נחמיה-

חנה ביילה עשית מרק ? (סבתא לא מגיבה) חנה ביילה !

אלישבע-

אתה חייב להרגיז אותה ? אמא, עשית מרק? קניידלאך , אפעס ?

סבתא אנאבלה מסמנת בידיה שהכינה משהו עגלגל ופיזרה עליו סוכר

סבתא-

הפתעה .

נחמיה-

א - בְּרוּךְ , היא עשתה סופגניות ...

אלישבע-

רע לי.. כל כך רע לי ...ולאן קלמן נעלם עכשיו ?

ברכה-

אני לא רוצה להתערב לכם אתם יודעים הכל יותר טוב מאיתנו , אתם מודרנים אתם לא בני ברק . הבעיה זה לא אריק . הבעיה זה ...

מלאך –

תיכנס .

(קלמן והמלאך נכנסים קלמן מצטרף לשולחן המסובים מפסיקים ומסתכלים עליו .

תמונה 12

אלישבע-

זה אתה ... קיויתי כבר שאריק חזר .

נחמיה-

לאן נעלמת באמצע הסדר ?

גולי-

קלי...אתה חיור כמו מת .

קלי-

אני לא חושב שאריק יחזור . מיד ושם הוא נסע עם הוספה ועלה למצדה עם ג'ריקן בנזין כתום וגפרורים .
קלמן מתישב ליד שרהלה

נחמיה-

למצדה ? מיד ושם למצדה ?

אלישבע-

שמעת ראדיו ?

קלי-

לא , אני הוזה ...דמויות מדברות אלי ..קולות . אתם מכירים את הסימפטומים .תעזבו , תמשיכו לאכול , בתיאבון .
שרהלה-

אלישבע , זה הג'ריקן של השריפת חמץ .הוא לקח אותו הבוקר כשהוא יצא

אלישבע –

נחמיה ... (כולם מבינים מה המשמעות . אלישבע משותקת)

נחמיה-

אלישבע, עוד אי אפשר לדעת כלום

(פניה מתעותים פתאום ופיה נפער לצעקה איומה שקולה אינו נשמע . היא צועקת שלוש צעקות בלי קול ומתעשתת)

מלאך-

עכשיו !

קלי-

אני לא רוצה להפריע באמצע האבל אבל אריק היה יכול לשבת איתנו עכשיו לשולחן ולשתות יין אם לא היית מכריחה אותו להתאבד . הוא נולד כזה . הוא לא קיבל את זה בשום מקום . הסוס המשוגע היגיע אליו עוד לפני שהוא נולד ואת זה שום חוות דעת לא יכולה לשנות . הסוס המשוגע היגיע אלי לפני שנולדתי . אני האחרון לקללת הסוס המשוגע של המשפחה . זהו- היגיע תורי . (למלאך) בקרוב תוכל להציג את עצמך . (המלאך יוצא)

נחמיה-

מי זה הסוס המשוגע קלי .

קלי-

אני מסביר -(ניגש לקיר ומוריד תמונה הופך אותה) בכיתה יוד ביקשו מאיתנו לעשות אילן יוחסין בבית ספר . חמישה דורות אחורה . ואז גיליתי את הקללה המוזרה - סבתא עוד הייתה צלולה אז . אולי זה ילך גם היום - מי זה , סבתא ?

סבתא-

סבא שלי

קלי-

וזה לידו ?

סבתא -

אח שלו

קלי-

שקראו לו -

סבתא-

מוישה .

קלי-

ואיך עוד ?

סבתא-

שני מוישה . ממוישה עד מוישה .

קלי-

זהו - שני מוישה . לאח של סבא של סבתא שלי קראו שני מוישה (מפליץ בשפתיו) מפוצל . סכיזופרן ? חלילה - איש נוח לבריות רק שהיה בטוח שהוא משה רבינו .

מכירה את הסיפור אמא ? היה מסתובב בעיירה, ילדים רצים אחריו ומרביץ לקירות עם מקל שיהיה מה לשתות לחבר'ה . מה 61
עשו איתו סבתא ?

סבתא-

שלחו לארץ ישראל . .

קלי -

אבל קודם חיתנו אותו . ונולדו לו שני בנים , בריאים נורמאליים . במשפחה של המשוגע הכל בסדר והנה הסוס - סוס של שחמט - משבצת הצידה משבצת באלכסון מי זה את בטח יודעת אמא . (אלישבע שותקת) אז אני אגיד - זה אח של סבתא, לייזר דב , המשוגע של זכרון יעקב זה שניסיתם להסתיר מאיתנו - הנה משבצת הצידה ובאלכסון . ביקרתי אותו אגב לא מזמן . יושב במוסד קורא אותו עיתון כבר ארבעים שנה . לא משנה , והטירוף דרך סבתא אל -

שרהלה-

אריק ...

קלי-

אריק . אנחנו מגיעים לשיא המופע . הסוס הולך הלאה מאריק- הצידה ובאלכסון - פה אין ילדים אין לו ברירה הולך הולך הולך - מגיע- .

גאולה-

אליך ?

קלי-

אלי .

גאולה-

תמיד ידעתי שאתה המשוגע . אמרתי לאמא שלך . לא האמינו לי . אמרתי לה שצריך לשלוח אותך לטיפול אז היא היציעה שנתגרש והתגרשנו . עכשיו אני נוסעת לנורוגיה .

קלי-

מגיל שש עשרה ועד היום החזקתי מעמד . היום , הורי היקרים , סבתי היקרה , בני משפחה וחברים כשהגעתי לרגע הגדול בחיי אני רוצה להודות לכל אחד מכם על שחינכתם אותי למצוות ועל ההזדמנות שנתתם לי להיות בן נאמן לעמי ולמשפחתי . וכמה חבל לי שדודי היקר לא זכה להגיע לרגע הזה כי בדיוק היום בחר להשמיד את המפעל הציוני בארץ ישראל . אבא יקר אמא יקרה -חבל חבל חבל- שמחה משפחתית כמו שמחתנו הקטנה היום היא בדרך כלל גם יום שבו המשפחה מתאחדת ובכן , (למלאך) תתכונן . אני רוצה להציג לכם מישהו שלא ראיתם כמעט שנתיים , שרהלה תעמדי ליד השלטר ותכבי את האור כשאני אתן לך סימן , מישהו שבמיוחד היום חששנו שיחסר לנו , מישהו שיוכל פעם אחת ולתמיד לספר לנו מה קרה ואיך קרה שהוא מת - אורחים יקרים- רק רגע , שרהלה תעמדי ליד השלטר ותהיי מוכנה לסימן- גולי תעמדי ליד הדלת - זהו תודה , אני רוצה להציג בפניכם את זה שלמרות שהיה לו שם משלו וכולנו היינו בברית שלו תמיד קראנו לו, במיוחד מאז שמת - הילד . עכשיו שרהלה . (האור כבה)

נחמיה-

מי זה , קלי ?

קלי-

עוד מעט תדע

גאולה-

אני לא רואה כלום

(האור עולה לאט - קודם על ילד מבויש לבוש פיג'מה ואחר כך על החדר כולו . זהו המלאך השחור . זהו מיכאל הילד המת)

קלי-

אמא? את איתנו ? את מזהה אותו ? שרהלה ?
(שרהלה ניגשת בשקט אל המלאך)

קלי-

את מזהה אותו ?

שרהלה-

זה הוא . מיכאל , כל כך גדלת ...

המלאך-

... אמא . אבא מת .

שרהלה-

כן . אני יודעת . הרגשתי כשזה קרה .

מלאך-

אני הרגתי אותו . נקמת דם .

קלי-

חד גדיא חד גדיא

שרהלה -

תספר לי מה קרה . תספר לי איך זה קרה -

מלאך-

אבא חזר הביתה ושלח את האשה ששמרה עלי . הוא שיחק איתי וחייב אותי ואז קיבלתי מכה ובכיתי . אבא נבהל אל תקרא לאמא אל תספר לאמא ואני דוקא בכיתי אמא אמא והוא התרוצץ בבית - אל תצרח אל תצרח אני אבא שלך , למה אתה פוחד ממני , וחייב אותי חזק חזק ואני צרחתי עוד יותר כמו מטומטם והוא מסתכל לי בעיניים ומתחיל לרעוד - לא הוא אומר -רק לא זה . ילד שפוחד מאבא ? מאבא לא פוחדים אתה מסתכל עלי כמו על אויב ...זו מחלת רדיפה - אמא שלנו עוד מעט תחזור הביתה ומה תראה - עוד משוגע קטן , עוד חולה רדיפה ? -

ואני כבר שונא אותו והוא רואה את השנאה בעיניים אבאלה שלי , אז בסדר , אבא אומר ,אז נעשה טיפול שהמחלה לא תתפתח ,שלא תהיה מסכן כמו אבא ,...ואז הוא טיפל בי . הוא הרדים אותי בשקט בשקט שר לי שיר ערש - "פרח נתתי לנורית" וכשנרדמתי עשה לי עם ... עם ה...

מלאך-

חשמל .מה זה עזר לו . זה לא נגמר . אני ראיתי מלמעלה . ראיתי אותך מתאמצת נושכת שפתיים מנסה לעשות משפחה נורמאלית עם איש שנכנסו בו כל השדים שקימים בארץ הזאת .
ראיתי אותה , את אחותו עושה הכל שהניתוח יצליח ולא משנה אם החולה ימות .
אז באתי לעזור לאבא ועזרתי לו . אבל עכשיו הוא - (מצביע על קלי) ואני לא יודע מה יהיה עם המשפחה הזאת ,אני כבר צריך לחזור למעלה , הסדר שלנו מתחיל עוד מעט . אחרי שאליהו גומר את הסיבוב .
דודה אלישבע , אני סלחתי לך מזמן . ועכשיו גם אבא סולח לך על הכל אולי התכונת לטוב . דוד נחמיה ,אתה איש גדול וסודי ועצוב ,אני אוהב אותך , גם לך כולם סולחים שם למעלה , יודעים שאתה לא אשם ושהתכונת לטוב .
גאולה ,אולי אם תדעי איך לזיתנים מתקשרים זה לזה תנסי לעזור לאלה לדבר . הם הולכים להיות ביחד הרבה לבד . אמא , תעזבי אותם , תמצאי מישהו ותתחתני איתו ותעשו הרבה ילדים ואל תקראו לאף אחד לא מיכאל ולא קלמן .
בוא , אבא - אתה בא איתי . הסדר הזה נגמר . בקרוב יבוא סדר אחר , סדר יום הכיפורים . דם ואש ותמרות עשן . ואחריו יבוא הסדר הנכון .

המסובים מתישבים לאיטם . רק נחמיה שר בשקט -

חסל סידור פסח כהילכתו

ככל משפטו וחוקתו

וכאשר זכינו לסדר אותו

כן נזכה לעשותו

שירה עולה כשהאור יורד אט אט

קרב יום , קרב יום

אשר הוא לא יום ולא לילה

רם הודע כי לך היום אף לך הלילה

שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה

תאיר כאור יום חשכת לילה .